

LIGJI Nr. 05/L -037

PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në bazë të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR

**KAPITULLI I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME**

Neni 1

Qëllimi

1. Ky ligj rregullon sistemin e Tatimit mbi Vlerën e Shtuar në territorin e Republikës së Kosovës.

2. Ky ligj është në përputhshmëri me Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar (Direktiva 2006/112/EC), Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar në lidhje me periudhën e zbatimit të marrëveshjeve të tatimit mbi vlerën e shtuar të aplikueshme të radios dhe televizionit, shërbimeve dhe disa shërbime të furnizuara në mënyrë elektronike (Direktiva 2006/138/EC), Direktivën në lidhje me dispozitat e caktuara të përkohshme në lidhje me normat e tatimit mbi vlerën e shtuar (Direktiva 2007/75/EC), Direktivën në lidhje me vendin e furnizimit të shërbimeve (Direktiva 2008/8/EC), Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit të vlerës së shtuar për të luftuar evazionin fiskal të lidhur me transaksionet ndër-komunitare (Direktiva 2008/117 /EC), Direktivën në lidhje me normat e reduktuara të tatimit mbi vlerën e shtuar (Direktiva 2009/47 /EC), Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar sa i përket evazionit fiskal lidhur me importet (Direktiva 2009/69/EC), Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar (Direktiva 2009/162/EC), Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar, në lidhje me një kërkesë opsionale dhe të përkohshme të mekanizmit të ngarkimit të kundërt në lidhje me furnizimet e shërbimeve të caktuara (Direktiva 2010/23/EC), Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar sa i përket rregullave mbi faturimin (Direktiva 2010/45/EC) dhe Direktivën mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar, në lidhje me kohëzgjatjen e obligimit për të respektuar një normë standarde minimale (Direktiva 2010/88/EC).

Neni 2

Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këtë kuptim:

1.1. **ATK** - Administrata Tatimore e Kosovës;

1.2. **TVSH** - Tatimi mbi Vlerën e Shtuar, i cili përfshinë aplikimin e tatimit të përgjithshëm në konsum për mallra dhe shërbime, që është saktësisht proporcional me çmimin e mallrave dhe shërbimeve, dhe e cila llogaritet në këtë çmim sipas normës së aplikueshme, ngarkohet në fazat e ndryshme të prodhimit, shpërndarjes dhe ciklit jetësor të tregtisë së mallrave dhe shërbimeve, që në fund bartet nga konsumatori i fundit;

1.3. **Drejtor** - Drejtori i Përgjithshëm i Administratës Tatimore të Kosovës;

1.4. **E drejta in rem** - është një e drejtë që e dhuron pronari i saj për të shfrytëzuar dhe fituar të mirat e pasurisë së paluajtshme. Format e të drejtave in rem, janë uzufukti, lizingu afatgjatë dhe të drejtat tjera të ngjashme, siç janë rregulluar me legjislacionin në fuqi. Hipoteka dhe barra nuk konsiderohen si e drejtë in rem.

1.5. **Mallrat kapitale** - mallrat si pajisjet apo makineritë e shfrytëzuara për prodhimin e mallrave dhe shërbimeve të tjera me jetë të dobishmërisë për një apo më shumë vite të siguruara për çmimin kushtues të barabartë ose më të lartë se njëmijë (1.000 €). Si mallra kapitale duhet të konsiderohen edhe ato shërbime të cilat i kanë karakteristikat e ngjashme me ato të cilat i atribuohen mallrave kapitale në qoftë se kostoja totale e këtyre shërbimeve e tejkalon shumë njëzet mijë euro (20.000 €);

1.6. **Pasuri e prekshme** - çdo pasuri që përfshin me sa vijon:

1.6.1. interesi në pasurinë e patundshme;

1.6.2. të drejtat in rem që i japin poseduesit të atyre të drejtave një të drejtë për përdorimin e pasurisë së patundshme, dhe ;

1.6.3. aksionet ose interesi i barabartë me aksionet që i japin poseduesit de jure ose de facto të drejtën e pronësisë ose të posedimit të pasurisë së patundshme, apo të ndonjë pjese të pasurisë së patundshme.

1.7. **Pasuri e paprekshme** - patentat, të drejtat e autorit, licencat, të drejtat ekskluzive dhe pasuritë tjera që përbëhen vetëm nga të drejtat, por që nuk kanë formë fizike;

1.8. **Konsiderata** - çdo veprim ose akt i heqjes dorë në lidhje me furnizimin e mallrave ose shërbimeve, dhe/apo duhet të përfshijë çdo shumë që është e pagueshme ose mallrat apo shërbimet e pranuara nëpërmes të transaksionit barter;

1.9. **Transaksioni barter** – një transaksion i cili përfshin dy palë, ku njëra palë siguron për palën tjetër mallin, shërbimin ose mjetin me përjashtim të parave të gatshme, në këmbim për mallin, shërbimin ose mjetin me përjashtim të parave të gatshme;

1.10. **Aktiviteti ekonomik** - çdo aktivitet të prodhuesve, tregtarëve ose personave që furnizojnë mallra dhe shërbime, duke përfshirë aktivitetet e minierave dhe ato bujqësore, si dhe aktivitetet e profesioneve. Eksploatimi në baza të vazhdueshme i pasurive të prekshme ose të pa prekshme me qëllim të sigurimit të të ardhurave në veçanti duhet të konsiderohet si një aktivitet ekonomik;

1.11. **Punëdhënës** - çdo person i cili paguan paga dhe përfshin:

1.11.1. një autoritet publik;

1.11.2. një organizatë biznesi;

1.11.3. një njësi të përhershme të jo rezidentëve sikur që është definuar sipas Legjislacionit mbi Tatimin në të Ardhurat e Korporatave;

1.11.4. një organizatë jo qeveritare;

1.11.5. një organizatë ndërkombëtare;

1.11.6. një qeveri të huaj, dhe;

1.11.7. një person fizik, i cili paguan paga gjatë rrjedhës së zhvillimit të biznesit në Kosovë;

1.12. **I punësuar** - personi fizik i lidhur me punëdhënësin nëpërmjet kontratës së punësimit ose me çdo lidhje tjetër ligjore që krijon marrëdhënien punëdhënës i punësuar që ka të bëjë me kushtet e punës, pagesën dhe detyrimin e punëdhënësit, pavarësisht prej asaj se a është bërë puna me kontratë, me marrëveshje të tjera komerciale, apo me marrëveshje të shkruar apo të pa shkruar. I punësuari përfshinë të gjithë zyrtarët publik dhe anëtarët e organeve ekzekutive, përfaqësuese dhe juridike;

1.13. **Me qëndrim në Kosovë** - një person që ka një vend të biznesit ose një njësi fikse, ose në mungesë të këtij vendi të biznesit ose njësisë fikse, ka një vend ku ai e ka adresën e tij të përhershme ose ku zakonisht banon në Kosovë;

1.14. **Derogimi** - nënkupton moszbatimin apo përjashtimin nga rregulla e përgjithshme apo standardeve të dispozitës të këtij ligji;

1.15. **Rabati** - zbritja e paguar për blerësit pas ndodhjes së transaksionit. Shembujt përfshijnë ripagesën totale apo të pjesshme të parave nga shitësi për mallrat e kthyer apo për mospërshtatjen me kualitetin e mallrave;

1.16. **Zbritjet** - zbritja nga lista ose të çmimit të reklamuar të mallit apo shërbimit që është në dispozicion për blerësit në kushte specifike. Shembujt përfshijnë zbritjet e parave të gatshme, zbritjet për pagesa të shpejta, zbritjet në vëllim, lirimet tregtare;

1.17. **Pajisja Elektronike Fiskale (PEF)** - për qëllim të këtij ligji termi "Pajisja Elektronike Fiskale" përfshinë pajisjet elektronike si regjistruarit e arkave fiskale dhe pajisjet e pikave elektronike të shitjes, të cilat licencohen dhe autorizohen nga organet kompetente të Ministrisë së Financave në mënyrë që të njihen si të fiskalizuar. Këto pajisje shfrytëzojnë memoriet e zhvilluara elektronike të integruara në regjistruarit e arkave ose sistemet e zhvilluara me bazë kompjuterike për regjistrimin e transaksioneve të shitjes, printimet e tyre nëpërmes printerëve fiskal dhe certifikimin e tyre nëpërmes pajisjeve fiskale elektronike për nënshkrim dhe pajisjeve të ngjashme. PEF shfrytëzohet për lëshimin e kuponëve fiskal për të hyrat. Lëshimi i kuponëve për të hyrat nuk varet nga mënyra e pagesës, pagesa me para të gatshme, pagesa me kartelën e kreditit ose ndonjë instrument ekuivalent i pagesës, siç është çeku;

1.18. **Rimbursimi për mallin e kthyer** - rimbursimin e çmimit total apo të pjesshëm të shitjes së një artikulli, i cili kthehet pasi që çmimi i tij i shitjes të jetë regjistruar në PEF në pajtueshmëri me këtë ligj;

1.19. **Cash Back** - është instrument bankar nëpërmes të së cilit klienti pas blerjes së mallrave e shfrytëzon kartelën e debitit për të paguar mallrat e blera dhe në të njëjtën kohë bënë tërheqje të parave të gatshme nga llogaria e tij nëpërmes të arkëtarit. Këto dy veprime bëhen me një kartelë të pagesës;

1.20. **Tatimi i llogaritur** - TVSH në furnizimet të cilat i bënë personi i tatueshëm ose mallrat që i eksporton personi i tatueshëm;

1.21. **Tatim i zbritshëm** - nënkupton:

1.21.1. TVSH e obliguar apo e paguar në Kosovë në lidhje me mallrat apo shërbimet e furnizuara ose që do t'i furnizohen atij nga një person tjetër i tatueshëm;

1.21.2. TVSH e obliguar apo e paguar në lidhje me importimin e mallrave në Kosovë;

1.22. **Furnizim i tatueshëm** - çdo furnizim me mallra ose shërbime të bëra në mbështetje të çdo veprimtarie ekonomike të zhvilluar në Kosovë, e që nuk është një furnizim i liruar;

1.23. **Furnizim i liruar** - çdo furnizim të mallrave ose shërbimeve të bëra në mbështetje të çdo aktiviteti ekonomik të zhvilluar në Kosovë, për të cilin personi i tatueshëm – furnizuesi nuk e ka të drejtën të ngarkojë konsumatorin ose blerësin me TVSH;

1.24. **Entitet** - nënkupton:

1.24.1. një korporatë ose një organizatë tjetër biznesi e cila e ka statusin e personit juridik siç është definuar në legjislacionin mbi organizatat biznesore;

1.24.2. një organizatë biznesi që vepron me mjetet me pronësi publike apo shoqërore;

1.24.3. një organizatë jo qeveritare, dhe;

1.24.4. njësinë e përhershme të një jo rezidenti;

1.24.5. termi entitet nuk përfshinë një ndërmarrje personale të biznesit apo një ortakëri.

1.25. **Person** - një person fizik, person juridik ose një entitet dhe për qëllime të TVSH-së përfshinë një ortakëri dhe një grupim të personave;

1.26. **Person juridik** - një korporatë ose një organizatë tjetër biznesi që e ka statusin e personit juridik sipas legjislacionit në fuqi mbi organizatat biznesore dhe legjislacionit tjetër të aplikueshëm në Kosovë;

1.27. **Ortakëri** - ortakëria e përgjithshme dhe ortakërinë e kufizuar që nuk është person

juridik sipas legjislacionit në fuqi mbi organizatat biznesore dhe që në kushte normale ndajnë në mënyrë proporcionale pjesët e kapitalit, të ardhurat, fitimin dhe humbjen në mes të ortakëve të saj;

1.28. Organizatë jo Qeveritare në Kosovë - çdo organizatë e regjistruar si organizatë jo qeveritare sipas legjislacionit në fuqi që rregullon regjistrimin dhe funksionimin e organizatave jo qeveritare në Kosovë;

1.29. Grupimi i personave për qëllime të TVSH-së - një asociacion i personave të krijuar për qëllim të përbashkët për të zhvilluar një aktivitet ekonomik të veçantë, duke përfshirë konsorciumin mirëpo duke përjashtuar ortakëritë;

1.30. Momenti i ngarkimit me TVSH - ngjarja nëpërmes së cilës plotësohen kushtet ligjore të nevojshme që TVSH të bëhet e ngarkueshme;

1.31. Ngarkimi me TVSH - kur ATK-ja sipas këtij ligji, e fiton të drejtën që të kërkojë TVSH-në nga personi i obliguar që ta paguaj atë, edhe pse koha e pagesës mund të shtyhet;

1.32. Faturë tatimore - një faturë ose ndonjë dokument tjetër i kërkuar në Kapitullin XV të këtij ligji, që duhet të lëshohet nga një person i tatueshëm apo jo i tatueshëm në lidhje me furnizimin e mallrave dhe shërbimeve;

1.33. Notë krediti – dokument i lëshuar për qëllim të një rregullimi nga personi i tatueshëm për pranuesin e mallrave ose shërbimeve, pasi që të jetë lëshuar fatura tatimore ose një dokument që shërben si faturë, ku shuma e TVSH-së së ngarkuar në faturën tatimore ose në dokumentin që shërben si faturë, e tejkalon obligimin real të TVSH-së për atë furnizim të tatueshëm;

1.34. Notë debiti - dokument i lëshuar për qëllim të një rregullimi, nga personi i tatueshëm për pranuesin e mallrave ose shërbimeve, pasi që të jetë lëshuar fatura tatimore ose një dokument që shërben si faturë, ku shuma e TVSH-së së ngarkuar në faturën tatimore ose në dokumentin që shërben si faturë është më e ulët se obligimi real i TVSH-së për atë furnizim të tatueshëm;

1.35. Kuponi fiskal – dokument që i ka disa, por jo të gjitha tiparet e faturës të referuar në Kapitullin XV të këtij ligji dhe nuk mundet të shfrytëzohet si evidencë për të drejtën e zbritjes së tatimit të zbritshëm të TVSH-së të referuar në Kapitullin XIII të këtij ligji;

1.36. Eksporti dhe eksportimi - mallrat që dalin nga Kosova. Eksport gjithashtu nënkupton vendosjen e mallrave në zonën e lirë ose në procedurat doganore ose aranzhimet që kanë të njëjtin efekt;

1.37. Import, i importuar dhe importimi - mallrat që hyjnë brenda Kosovës. Import gjithashtu nënkupton vendosjen e mallrave në qarkullim të lirë nga zona e lirë në Kosovë ose procedura doganore ose aranzhimet që kanë të njëjtin efekt;

1.38. Dokument Unik Doganor - dokumenti që ka formën e përcaktuar me legjislacion doganor në fuqi i cili shfrytëzohet brenda strukturës së tregtisë së mallrave me shtetet tjera duke përfshirë procedurat e Doganës të lidhura me këtë tregti. Procedura doganore,

aranzhimet doganore, depot doganore dhe terminologjia tjetër doganore, si zonat e lira, deponimi i përkohshëm, regjimi i pezullimit, përpunimi i brendshëm dhe i jashtëm, ri importimi, transporti ndërkombëtar dhe të tjera, e kanë kuptimin siç është përcaktuar nga legjislacioni doganor në fuqi;

1.39. **Qarkullimi, furnizimet totale** - furnizimet e bëra nga një person dhe përfshin furnizimet e tatueshme dhe të liruar sikur që janë definuar në këtë ligj;

1.40. **Uzefrukti** - është e drejta e një personi (uzufuktari) për të gëzuar një send që është në pronësi të një tjetrit, me detyrim që ta ruaj e ta mirëmbajë atë.

1.41. **Person i tatueshëm** - çdo person që zhvillon aktivitetin e tij ekonomik ashtu siç është referuar në nenin 4 të këtij ligji.

Neni 3

Objekti i tatuarjes

1. TVSH duhet të ngarkohet në pajtueshmëri me dispozitat e këtij ligji, mbi:

1.1. furnizimin e mallrave dhe shërbimeve të bëra për konsideratë brenda territorit të Kosovës nga personi i tatueshëm që vepron si i tillë, sikur që është paracaktuar në nenin 4 të këtij ligji, dhe;

1.2. importimin e mallrave në Kosovë.

KAPITULLI II

PERSONAT E TATUESHËM

Neni 4

Personat e tatueshëm

1. Person i tatueshëm është secili person i cili është, ose kërkohet që të regjistrohet për TVSH dhe i cili në mënyrë të pavarur zhvillon një aktivitet ekonomik në mënyrë të rregullt apo jo të rregullt, pavarësisht nga qëllimi ose rezultati i atij aktiviteti ekonomik. Çdo aktivitet i prodhuesve, tregtarëve ose personave që furnizojnë mallra ose shërbime, duke përfshirë aktivitetet e minierave dhe ato bujqësore, të profesioneve, duhet të konsiderohet si aktivitet ekonomik. Eksploatimi i pasurisë së prekshme dhe të pa prekshme me qëllim të krijimit të të ardhurave nga ato në baza të rregullta, në veçanti duhet të konsiderohet si një aktivitet ekonomik.

2. Në paragrafin 1 të këtij neni, kuptimi i shprehjes “në mënyrë të pavarur” përjashton nga TVSH-ja personat e punësuar apo personat tjerë, deri sa janë të lidhur me punëdhënësin nëpërmes të kontratës së punësimit ose me ndonjë detyrim tjetër ligjor që krijon marrëdhënien punëdhënësi i punësuar dhe ka të bëjë me kushtet e punës, pagesën dhe përgjegjësitë e punëdhënësit.

3. Në kuptim të këtij neni, nuk konsiderohet person i tatueshëm çdo organizatë jo-fitimprurëse për pagesa të përfituara nga anëtarësia, nëse kanë të tilla ose fonde, grante, donacione të përfituara për qëllime të veprimtarisë jo-fitimprurëse të organizatës, në përputhje me Ligjin përkatës për organizatat jo-fitimprurëse, përveç kur kjo organizatë përfiton pagesa si rezultat i veprimtarisë ekonomike.

4. Organet e organizatave ndërkombëtare, shtetet e huaja dhe agjencitë e tyre nuk duhet të konsiderohen si persona të tatueshëm në lidhje me aktivitetet ose transaksionet e ngjashme, apo identike me ato të përmendura në paragrafin 1 të këtij neni edhe nëse ato pranojnë pagesa në lidhje me ato aktivitete. Mirëpo, agjencitë e shteteve të huaja duhet të konsiderohen si persona të tatueshëm në lidhje me ato aktivitete ose transaksione kur trajtimi i tyre në shtetin e tyre mund të shpinte në konsiderimin e këtyre aktiviteteve sikur janë zhvilluar nga personi i tatueshëm.

Neni 5

Autoritetet Publike

1. Autoritetet e nivelit qendror dhe lokal dhe organet tjera të rregulluara me ligj, nuk duhet të konsiderohen si persona të tatueshëm në lidhje me aktivitetet ose transaksionet, në të cilat angazhohen si autoritete publike edhe atëherë kur mbledhin tagra, taksa, kontribute ose pagesa në lidhje me ato aktivitete ose me ato transaksione.

2. Nëse Autoritetet e nivelit qendror dhe lokal dhe organet tjera të rregulluara me ligj, angazhohen në aktivitetet ose transaksionet e përkufizuara në Shtojcën nr. 1 të këtij ligji, në lidhje me këto aktivitete ose me këto transaksione, ato duhet të konsiderohen si persona të tatueshëm, me kusht që këto aktivitete të mos zhvillohen në shkallë shumë të ulët sa që të jenë të papërfillshme, ose nëse zhvillohen nga personat juridikë apo fizikë, ku personat e tillë nuk do të ishin të obliguar të regjistrohen për qëllime të TVSH-së, sikur që është referuar në nenin 6 të këtij ligji.

Neni 6

Dispozitat e përgjithshme lidhur me kërkesën për t'u regjistruar dhe për të lëshuar Certifikatën e regjistrimit

1. Çdo person që i përmbush të gjitha kushtet e përkufizimit mbi personin e tatueshëm të referuar në nenin 4 të këtij ligji, kërkohet që të regjistrohet për TVSH, nëse brenda vitit kalendarik tejkalon qarkullimin prej tridhjetëmijë euro (30.000€). Vetëm pjesa e furnizimit e cila rezulton në tejkalimin e qarkullimit, do të merret parasysh për qëllime të TVSH-së.

2. Kur personi të jetë regjistruar për qëllime të TVSH-së, ATK-ja duhet t'i lëshoj atij personi të tatueshëm certifikatën e regjistrimit, e cila përmban emrin, numrin e tij fiskal dhe numrin unik të tatimpaguesit të regjistrimit për TVSH dhe adresën apo adresat ku ai person e zhvillon aktivitetin e biznesit. Origjinali, respektivisht kopja e vërtetuar e certifikatës së regjistrimit, duhet të ekspozohet në secilin vend të aktivitetit të biznesit, aty ku mund të shihet dhe lexohet lehtë nga publiku. Forma e certifikatës së regjistrimit duhet të jetë ashtu siç parashihet nga ATK-ja.

3. Personi fizik që zhvillon aktivitet ekonomik të njëjtë apo të ndryshëm dhe ka disa vende të aktivitetit ekonomik brenda Kosovës, për qëllime të këtij ligji, duhet të identifikohet përmes një numri individual dhe unik të regjistrimit për TVSH. Kur një person fizik regjistrohet për qëllime të TVSH-së me një numër personal të identifikimit, ATK-ja duhet t'i lëshoj një certifikatë të regjistrimit sikur që është përcaktuar në paragrafin 2 të këtij neni, e cila përmban emrin, numrin fiskal dhe numrin unik të regjistrimit për TVSH të tatimpaguesit dhe adresën ose adresat e vendeve në të cilat ai person e zhvillon aktivitetin.

4. Ortakëria dhe grupimi i personave, për qëllime të këtij ligji, duhet të identifikohet me një numër të vetëm të regjistrimit për TVSH. Për përmbushjen e obligimeve dhe ushtrimin e të drejtave të përcaktuara me këtë Ligj, ortakët ose anëtarët e grupit të personave duhet të caktojnë një ortak

të përgjithshëm, përfaqësues respektivisht anëtar përfaqësues. Kur ortakët ose anëtarët nuk janë ende të regjistruar për qëllime të TVSH-së, ata mund të zgjedhin për t'u regjistruar për këtë qëllim para regjistrimit të ortakërisë apo grupimit të personave.

5. Personat të cilët nuk janë të vendosur në Kosovë, i nënshtrohen regjistrimit të TVSH-së nga fillimi i zhvillimit të aktivitetit ekonomik në Kosovë. Personat e tillë të tatueshëm që nuk janë të vendosur në Kosovë, duhet ta emërojnë një përfaqësues tatimor ashtu siç është referuar në paragrafin 5 të nenit 52 të këtij ligji. Personi i tatueshëm do të regjistrohet me emrin e tij dhe në emrin e përfaqësuesit të tij tatimor brenda pesë (5) ditëve pas emërimit si përfaqësues tatimor dhe para fillimit të aktivitetit ekonomik në Kosovë. Megjithatë, ata nuk janë të obliguar të regjistrohen, në qoftë se ata kryejnë vetëm furnizime ndaj pranuesit, i cili është i obliguar të paguajë TVSH-në sipas nenit 52 nën-paragrafi 1.2. dhe 1.3. të këtij ligji, mirëpo akoma do të konsiderohen persona të tatueshëm.

6. ATK-ja do të trajtojë sikur të ketë qenë i regjistruar për qëllimet e TVSH-së, çdo person që vazhdon të zhvillojë aktivitet ekonomik të personit të tatueshëm i cili ka vdekur, bankrotuar apo nuk është në gjendje të zhvillojë aktivitet ekonomik, nga data në të cilën personi i tatueshëm ka vdekur, bankrotuar apo nuk është në gjendje të zhvillojë aktivitet ekonomik, derisa personi tjetër të regjistrohet.

7. Personat e huaj që zhvillojnë aktivitet ekonomik në Kosovë, konsiderohen persona të tatueshëm që nga fillimi i ushtrimit të aktivitetit ekonomik në Kosovë.

8. Njësia e përhershme e personit jo rezident është personi i tatueshëm që nga fillimi i aktivitetit ekonomik në Kosovë.

Neni 7

Regjistrimi i obligueshëm – obligimi për të komunikuar ndryshimet e të dhënave të regjistrimit

1. Çdo person, përveç nëse nuk është rregulluar ndryshe me këtë ligj, është i obliguar që të regjistrohet për TVSH nga momenti i kalimit të qarkullimit që është referuar në paragrafin 1, të nenit 6 të këtij ligji dhe duhet të njoftojë ATK-në brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve kalendarike prej momentit kur ka lindur obligimi për regjistrim. Regjistrimi hyn në fuqi në datën kur tejkalohet qarkullimi.

2. Çdo person, i cili nuk e ka bërë njoftimin dhe regjistrimin me kohë, duhet të regjistrohet në mënyrë të detyrueshme nga ATK-ja me efekt retroaktiv qysh nga data e tejkalimit të pragut, sikur që është përkufizuar në paragrafin 1, të nenit 6 të këtij ligji.

Neni 8

Regjistrimi vullnetar

1. Çdo person që i plotëson kushtet e referuara në nenin 4 të këtij ligji, por që nuk i plotëson kërkesat për regjistrim të referuara në nenin 6 të këtij ligji, e ka të drejtën që të zgjedhë për t'u regjistruar dhe për këtë duhet të njoftojë ATK-në.

2. ATK do të regjistrojë personin e tillë me efekt nga data e pranimit të kërkesës, nëse personi i cili ka parashtruar kërkesën plotëson kushtet e nenit 4 të këtij ligji.

3. Tatimpaguesit e regjistruar vullnetarisht i nënshtrohen rregullave të njëjta në lidhje me

ndryshimin dhe pushimin e aktivitetit sikurse personat e tatueshëm, të regjistruar në pajtueshmëri me nenin 6 të këtij ligji.

Neni 9

Çregjistrimi

1. Çdo person i tatueshëm i regjistruar, mund të kërkojë nga ATK-ja, që të anulojnë regjistrimin e tij për qëllime të TVSH-së, nëse furnizimet totale gjatë vitit të fundit kalendarik kanë qenë nën pragun e referuar në nenin 6 të këtij ligji. Çregjistrimi hyn në fuqi dy (2) muaj pas datës së paraqitjes së kërkesës, nëse aprovohet nga ATK-ja.

2. Personat e tatueshëm nuk mund të çregjistrohen nga TVSH-ja së paku edhe një (1) vit kalendarik pas vitit të regjistrimit.

3. Çdo person i tatueshëm i regjistruar, është i obliguar që të kërkojë çregjistrimin nga momenti i pushimit të aktivitetit të tij. Ai duhet të njoftojë ATK-në brenda pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga momenti i pushimit të aktivitetit. Çregjistrimi hyn në fuqi duke filluar prej datës së pushimit të aktivitetit.

4. ATK-ja mund të bëjë çregjistrimin e personit të tatueshëm të regjistruar për qëllime të TVSH-së, kur personi i tillë nuk i përmbushë dispozitat e këtij ligji. ATK-ja duhet ta njoftoj personin me vendimin dhe të ofrojë arsyet në lidhje me vendimin.

5. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të përcaktuar procedurat në lidhje me zbatimin e neneve 7, 8 dhe 9 të këtij ligji. Ky akt nën-ligjor gjithashtu duhet të parasheh rregullat e veçanta të llogaritjes së pragut për kategoritë e personave, qarkullimi i të cilëve në pjesën më të madhe dërmuese përbëhet nga furnizimet e liruara.

KAPITULLI III

TRANSAKSIONET E TATUESHME

Neni 10

Furnizimi i mallrave

1. Furnizimi i mallrave nënkupton transferin e të drejtës për të disponuar me pasuri materiale si pronar.

2. Përveç transaksioneve që i referohen paragrafit 1 të këtij neni, secila nga këto si në vijim duhet të konsiderohet si furnizim i mallrave:

2.1. Transferi i pronësisë së pasurisë kundrejt pagesës së kompensimit:

2.1.1. me urdhrin e bërë nga autoriteti publik;

2.1.2. në emër të autoritetit publik, ose;

2.1.3. bazuar në dispozitat e legjisllacionit në fuqi.

2.2. Dorëzimi aktual i mallrave sipas kontratës për qira për një periudhë të caktuar, ose për shitjen e mallrave me kushtet e shtyrjes, e cila e parasheh që në kushtet normale të rasteve pronësia duhet të kalojë më së voni me pagesën e kështit të fundit. Ministri i Financave nxjerrë akt nën-ligjor për procedurat e aplikimit të këtij nën-paragrafi.

2.3. Transferi i mallrave sipas kontratës, nën të cilën duhet të paguhet provizioni në blerje apo shitje.

3. Furnizimet e përziera:

3.1. Furnizimi i shërbimeve i përfshirë në furnizimin e mallrave, është pjesë e furnizimit të mallrave.

3.2. Furnizimi i shërbimeve i përfshirë në importin e mallrave, është pjesë e importit të mallrave.

4. Dorëzimi i punëve të caktuara të ndërtimit si furnizim i mallrave rregullohet me akt nënligjor të nxjerrë nga Ministri i Financave.

5. Për qëllim të këtij ligji, si pasuri materiale trajtohen kategoritë si në vijim:

5.1. energjia elektrike, gazi, ngrohja, ftohja dhe të ngjashme;

5.2. të drejtat in rem që i janë dhënë mbajtësit, të drejtën e shfrytëzimit të pasurisë së paluajtshme dhe aksioneve në lidhje me pasurinë e paluajtshme i cili i jep këtij mbajtësi të drejtën e pronësisë ose posedimit të pasurisë së paluajtshme apo një pjesë të saj.

Neni 11

Aplikimi i mallrave të biznesit për nevoja jo-biznesore

1. Shfrytëzimi i mallrave nga personi i tatueshëm që janë pjesë e mjeteve të biznesit të tij, për shfrytëzim privat ose për personelin e tij apo disponimi me to i lirë nga ngarkimi ose në përgjithësi shfrytëzimi i tyre për nevoja të tjera nga ato të biznesit, duhet të trajtohet si furnizim i mallrave për konsideratë, ku TVSH-ja është plotësisht ose pjesërisht e zbritshme në këto mallra apo në pjesët e tyre përbërëse.

2. Shfrytëzimi i mallrave për biznes si mostra apo dhurata me vlerë të vogël, nuk duhet të trajtohet si furnizim i mallrave për konsideratë.

3. Ministri i Financave nxjerrë akt nënligjor për zbatimin e këtij neni.

Neni 12

Aplikimi i mallrave të biznesit për nevoja të biznesit nën rrethana të caktuara të zbritjes së TVSH-së

1. Shfrytëzimi i mallrave të prodhuara, ndërtuara, nxjerra, përpunuara, të blera ose importuara në kursin e atij biznesi, nga personi i tatueshëm për qëllime të biznesit të tij, ku TVSH-ja në ato mallra nuk do të jetë plotësisht e zbritshme, sikur ato të ishin marrë nga personi tjetër i tatueshëm, konsiderohen si furnizime të mallrave për konsideratë.

2. Shfrytëzimi i mallrave nga personi i tatueshëm për nevoja të aktivitetit në një fushë jo të tatueshme, ku TVSH-ja në ato mallra bëhet plotësisht ose pjesërisht e zbritshme me përvetësimin ose shfrytëzimin e tyre në pajtueshmëri me paragrafin 1 të këtij neni, konsiderohen si furnizime të mallrave për konsideratë.

3. Me përjashtim të rasteve të referuara në nenin 13 të këtij ligji, mbajtja e mallrave nga personi i tatueshëm, ose nga pasardhësi i tij, kur ai ka pushuar së zhvilluari aktivitetin e tij ekonomik apo ka ndërprerë regjistrimin, ku TVSH-ja në ato mallra bëhet plotësisht ose pjesërisht e zbritshme me përvetësimin e tyre ose me shfrytëzimin e tyre në pajtueshmëri me paragrafin 1 të këtij neni, gjithashtu konsiderohen si furnizime të mallrave për konsideratë.

Neni 13

Transferi i biznesit

1. Në momentin e transferit nga personi i tatueshëm qoftë për konsideratë ose jo për konsideratë, apo si kontribut për kompaninë me të gjitha mjetet ose një pjesë të tyre, nuk ka furnizim të mallrave.

2. Personi, të cilit i transferohen mjetet, duhet të trajtohet si pasardhës i transferuesit në lidhje me mjetet e transferuara dhe nuk duhet të ngarkohet me TVSH në atë transfer, me kusht që pasardhësi i transferuesit është person i tatueshëm, i cili është i regjistruar ose është i obliguar të regjistrohet për TVSH. Transferuesi dhe ai që pranon transferin, duhet të njoftojnë ATK-në për qëllimin e tyre për zbatimin e këtij neni së paku tridhjetë (30) ditë para se të ndodhë transferi.

3. Çdo obligim i pa paguar dhe e drejtë e transferuesit në lidhje me mjetet e transferuara i paraparë me anën e këtij ligji para kohës së transferit, bëhet detyrim dhe e drejtë e pranuesit të transferit.

4. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për rregullimin e procedurave dhe rregullave për aplikimin e këtij neni.

Neni 14

Furnizimi i shërbimeve

1. Furnizimi i shërbimeve nënkupton çdo transaksion i cili nuk e përbën furnizimin e mallrave.

2. Furnizimi i shërbimeve, në mes tjerash, mund të përbëhet prej njërit nga transaksionet si në vijim:

2.1. dhënia e pasurisë jo materiale, pavarësisht se a i nënshtrohet dokumentit të krijimit të titullit të pronësisë;

2.2. obligimi që të përmbahet nga një veprim ose të tolerohet një veprim apo situatë;

2.3. kryerja e shërbimeve në varësi:

2.3.1. me urdhrin e bërë nga autoriteti publik;

2.3.2. në emër të autoritetit publik, ose;

2.3.3. bazuar në dispozitat e legjislacionit në fuqi.

3. Furnizimi me shërbime të kanalizimit, mbledhjes së mbeturinave dhe dheut për një kundërshpërbim nga ana e organeve komunale ose publike.

4. Furnizimi i mallrave i përfshirë në furnizimin e shërbimeve, është pjesë e furnizimit të shërbimeve.

Neni 15

Shfrytëzimi i mallrave dhe shërbimeve të biznesit për nevoja jo-biznesore

1. Shfrytëzimi i mallrave që janë pjesë e mjeteve të biznesit, nga personi i tatueshëm apo personeli i tij për shfrytëzim personal, ose në përgjithësi për nevoja të tjera nga ato të biznesit të tij, ku TVSH-ja në ato mallra ka qenë plotësisht ose pjesërisht e zbritshme, duhet të trajtohet si furnizim për konsideratë.

2. Furnizimi i shërbimeve i bërë pa konsideratë nga personi i tatueshëm për shfrytëzim të tij personal ose për personelin e tij dhe në përgjithësi për nevoja tjera nga ato të biznesit të tij, duhet të trajtohet si furnizim për konsideratë.

Neni 16

Shfrytëzimi i shërbimeve për vetë-furnizim për nevoja të biznesit

1. Furnizimi i shërbimit nga personi i tatueshëm për nevoja të biznesit të tij, sikur të jetë furnizuar nga një person tjetër i tatueshëm ku TVSH-ja në atë shërbim nuk do të jetë plotësisht e zbritshme, duhet të konsiderohet si furnizim i shërbimit për konsideratë.

2. Puna ndërtimore, e riparimit lidhur me pronën e paluajtshme të shfrytëzuar ose që do të shfrytëzohet për aktivitetin ekonomik ekzistues apo të ardhshëm dhe të bërë falas nga personi i tatueshëm ose personeli i tij për vetveten, duhet të trajtohet si furnizim i shërbimeve për konsideratë.

3. Ministri i Financave nxjerrë akt nënligjor për zbatimin e këtij neni.

Neni 17

Shërbimet në lidhje me transferin e biznesit

Për furnizimet e shërbimeve në lidhje me transferin e biznesit duhet të zbatohen dispozitat e nenit 13 të këtij ligji, duke zëvendësuar furnizimin e mallrave me furnizimin e shërbimeve.

Neni 18

Furnizimi i shërbimeve në emrin e tij mirëpo në llogari të personit tjetër

Kur personi i tatueshëm duke vepruar në emrin e tij mirëpo në llogarinë e personit tjetër, merr pjesë në furnizimin e shërbimeve, duhet që t'i pranojë dhe t'i furnizojë vetë këto shërbime.

KAPITULLI IV

VENDI I TRANSAKSIONEVE TË TATUESHME

Neni 19

Vendi i furnizimit të mallrave

1. Kur mallrat nuk janë dërguar ose transportuar, vendi i furnizimit është vendi ku janë vendosur mallrat në momentin kur bëhet furnizimi.

2. Vendi i furnizimit të mallrave me transport përcaktohet si vijon:

2.1. kur mallrat janë dërguar ose transportuar nga furnizuesi, nga konsumatori, ose nga pala e tretë, vendi i furnizimit është vendi ku janë të vendosura mallrat në momentin ku fillon dërgimi apo transporti i mallrave për konsumatorin;

2.2. kur mallrat e dërguara apo transportuara nga furnizuesi, nga konsumatori apo nga pala e tretë, instalohen apo montohen, me ose pa testim, nga ose në llogari të furnizuesit, vendi i furnizimit duhet të jetë vendi ku janë instaluar apo montuar mallrat.

3. Vendi i furnizimit të mallrave në kuvertat e aeroplanëve ose trenave përcaktohet si vijon:

3.1. kur mallrat janë furnizuar në kuvertën e aeroplanëve ose trenave, vendi i furnizimit të mallrave është në Kosovë nëse pika e nisjes së transportit të pasagjerëve është në Kosovë;

3.2. në rastin e udhëtimit vajtje-ardhje, pjesa e kthimit konsiderohet si veprim i veçantë transporti.

4. Vendi i furnizimit për furnizim të gazit natyror dhe energjisë elektrike nëpërmes sistemeve të distribuimit përcaktohet si vijon:

4.1. në rast të furnizimit të gazit nëpërmes sistemit të distribuimit të gazit natyror ose të energjisë elektrike për tregtarin e tatueshëm, vendi i furnizimit konsiderohet të jetë vendi ku tregtari i tatueshëm e ka vendosur biznesin e tij ose vendi ku e ka njësinë fikse ku furnizohen mallrat ose në mungesë të atij vendi të biznesit ose të njësisë fikse, vendi ku ai e ka adresën e tij të përhershme ose ku zakonisht banon. Për qëllim të këtij nën-paragrafi, "tregtar i tatueshëm" nënkupton personin e tatueshëm ku aktiviteti i tij kryesor në lidhje me blerjet e gazit apo energjisë elektrike është rishitja e këtyre produkteve dhe ku konsumimi nga vetë ai i këtyre produkteve është i papërfillshëm.

4.2. në rastin e furnizimit me gaz nëpërmes sistemit të distribuimit të gazit natyror ose të energjisë elektrike, ku ai furnizim nuk është përfshirë në nën-paragrafin 4.1 të paragrafit 4 të këtij neni, vendi i furnizimit duhet të jetë vendi ku konsumatori në mënyrë efektive i shfrytëzon dhe i konsumon mallrat.

4.3. kur e gjithë ose një pjesë e gazit apo energjisë elektrike nuk është konsumuar në mënyrë efektive nga konsumatori, mallrat e pa konsumuara mendohet që të jenë shfrytëzuar dhe konsumuar në vendin ku konsumatori e ka vendosur biznesin e tij ose ku e ka njësinë fikse në të cilin furnizohen mallrat. Në mungesë të një vendi të tillë të biznesit ose në mungesë të njësisë fikse, konsumatori konsiderohet që t'i shfrytëzojë

apo konsumojë mallrat në vendin ku e ka adresën e tij të përhershme ose ku zakonisht banon.

5. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të përcaktuar vendin e furnizimit të mallrave në rastet ku disa persona hyjnë në transaksione për të njëjtin mall dhe kur malli gjatë transportit apo dërgimit lëviz drejtpërdrejt prej furnizuesit të parë tek pranuesi i fundit.

Neni 20

Vendi i furnizimit të shërbimit

1. Vendi i furnizimit të shërbimeve për personin e tatueshëm, duhet të jetë vendi ku ky pranues e ka themeluar biznesin e tij. Mirëpo, nëse këto shërbime i ofrohen njësisë fikse të personit të tatueshëm të vendosur në një vend tjetër nga vendi ku ai e ka themeluar biznesin e tij, vendi i furnizimit të këtyre shërbimeve duhet të jetë vendi ku është vendosur ajo njësi fikse. Në mungesë të këtij vendi të themelimit ose njësisë fikse, vendi i furnizimit të shërbimeve duhet të jetë vendi ku personi i tatueshëm, i cili i pranon këto shërbime, e ka adresën e tij të përhershme ose ku ai zakonisht jeton.

2.. Përjashtimisht nga paragrafi 1 i këtij neni:

2.1 Vendi i furnizimit të shërbimeve, të lidhura me pasurinë e paluajtshme duke përfshirë shërbimet e ekspertëve dhe agentëve të shitjes së pasurisë, sigurimin e akomodimit në sektorin e hotelarisë ose në sektorët me funksione të ngjashme, si kampet për pushim ose vendet e krijuara për t'u shfrytëzuar si vend kampingje, dhënie të drejtës për shfrytëzimin e pasurisë së paluajtshme dhe shërbimet për përgatitjen dhe koordinimin e punës ndërtimore, si shërbimet e arkitektëve dhe firmave që ofrojnë mbikëqyrje në vend, është vendi ku vendoset pasuria e paluajtshme.

2.2 vendi i furnizimit të transportit të pasagjerëve është vendi i nisjes së transportit;

2.3. vendi i furnizimit do të jetë vendi ku në të vërtetë ndodhin rastet si në vijim lidhur me:

2.3.1. shërbimet lidhur me lejin e hyrjes në ngjarjet kulturore, artistike, sportive, shkencore, edukative ose të ngjashme, si panairët dhe ekspozitat dhe lidhur me shërbimet ndihmëse që kanë të bëjnë me lejin e hyrjes;

2.3.2. shërbimet lidhur me aktivitetet kulturore, artistike, sportive, shkencore, edukative, zbavitëse ose të ngjashme, si panairët dhe ekspozitat, duke përfshirë furnizimin e shërbimeve të organizuesve të aktiviteteve të tilla dhe shërbimeve ndihmëse lidhur me shërbimet përkatëse;

2.4. vendi i furnizimit të shërbimeve të restorantit dhe shërbimeve të furnizimit me ushqim përveç nga ato të zhvilluara fizikisht në kuvertën e aeroplanëve ose trenave gjatë pjesës së operacionit të transportit të pasagjerëve në Kosovë, do të jetë vendi ku fizikisht kryhen shërbimet;

2.5. vendi i dhënies afat-shkurt me qira të mjeteve transportuese do të jetë vendi ku në fakt mjetet transportuese vihen në dispozicion të klientit. Për qëllime të këtij nënparagrafi "afat-shkurt" nënkupton posedimin e vazhdueshëm ose shfrytëzimin e mjeteve transportuese gjatë periudhës jo më të gjatë se tridhjetë (30) ditë dhe në rast të anijeve jo më gjatë se nëntëdhjetë (90) ditë;

2.6. vendi i nisjes së operacionit të transportit ku fizikisht kryhen shërbimet e restorantit dhe shërbimet e furnizimit me ushqim në kuvertën e aeroplanëve ose trenave gjatë pjesës së operacionit të transportit të pasagjerëve të kryera brenda Kosovës.

3. Vendi i furnizimit të shërbimeve për personin jo të tatueshëm, do të jetë vendi ku furnizuesi e ka themeluar biznesin e tij. Mirëpo, nëse këto shërbime janë ofruar nga njësia fikse e furnizuesit të vendosur në një vend tjetër nga vendi ku ai e ka themeluar biznesin e tij, vendi i furnizimit të këtyre shërbimeve do të jetë vendi ku është e vendosur kjo njësi fikse. Në mungesë të këtij vendi të themelimit ose njësisë fikse, vendi i furnizimit të shërbimeve do të jetë vendi ku furnizuesi e ka adresën e tij të përhershme ose ku zakonisht banon.

4. Përjashtimisht nga paragrafi 3 i këtij neni:

4.1. Vendi i furnizimit të shërbimeve lidhur me pasurinë e paluajtshme, duke përfshirë shërbimet e ekspertëve dhe agentëve të shitjes së pronave, sigurimin e akomodimit në sektorin e hotelarisë ose në sektorët me funksion të ngjashëm, si kampet për pushim ose vendet e rregulluara për t'u shfrytëzuar si vend kampingu, dhënien e të drejtave për të shfrytëzuar pasurinë e paluajtshme dhe shërbimet për përgatitje dhe koordinim të punëve ndërtimore, si shërbimet e arkitektëve dhe bizneseve që ofrojnë mbikëqyrje në vend, është vendi ku është e vendosur pasuria e paluajtshme;

4.2. vendi i furnizimit të transportit të pasagjerëve është vendi i nisjes së transportit;

4.3. vendi i furnizimit të transportit të mallrave është vendi i nisjes së transportit;

4.4. vendi i furnizimit do të jetë vendi ku në fakt ndodhin ngjarjet si në vijim lidhur me:

4.4.1. shërbimet lidhur me lejin e hyrjes në ngjarjet kulturore, artistike, sportive, shkencore, edukative, zbavitëse ose të ngjashme, si panairët dhe ekspozitat, si dhe shërbimet ndihmëse që kanë të bëjnë me lejin e hyrjes;

4.4.2. shërbimet lidhur me aktivitetet kulturore, artistike, sportive, shkencore, edukative, zbavitëse ose të ngjashme, si panairët dhe ekspozitat, si dhe shërbimet ndihmëse lidhur me shërbimet përkatëse.

4.5. vendi i shërbimit do të jetë vendi ku fizikisht kryhen shërbimet:

4.5.1. lidhur me furnizimin e shërbimeve të restorantit dhe furnizimit me ushqim ndryshe nga ato të zhvilluara fizikisht në kuvertën e aeroplanëve ose trenave gjatë pjesës së operacionit të transportit të pasagjerëve në Kosovë;

4.5.2. lidhur me aktivitetet ndihmëse të transportit si: ngarkimi, shkarkimi, bartja dhe aktivitetet e ngjashme;

4.5.3. lidhur me vlerësimet dhe punën në pasurinë e luajtshme.

4.6. vendi i dhënies afat-shkurt me qira të mjeteve transportuese, do të jetë vendi ku në fakt mjetet transportuese janë vënë në dispozicion të klientëve-pranuesve. Për qëllim të këtij nën-paragrafi, "afat-shkurt" nënkupton posedimin e vazhdueshëm ose shfrytëzimin

e mjeteve transportuese gjatë periudhës jo më të gjatë se tridhjetë (30) ditë dhe në rast të anijeve jo më gjatë se nëntëdhjetë (90) ditë;

4. 7. vendi i furnizimit të shërbimeve të restorantit dhe furnizimit me ushqim, të cilat fizikisht kryhen në kuvertën e aeroplanëve ose trenave gjatë pjesës së operacionit të transportit të pasagjerëve të kryera brenda Kosovës, do të jetë në pikën e nisjes së operacionit të transportit të pasagjerëve.

4.8. vendi i furnizimit të shërbimeve të furnizuara në mënyrë elektronike të referuara në Shtojcën II, kur të furnizohen për personat jo të tatueshëm në Kosovë ose të cilët e kanë adresën e tyre të përhershme ose zakonisht banojnë në Kosovë, nga personi i tatueshëm, i cili e ka themeluar biznesin e tij në një shtet jashtë Kosovës ose e ka njësinë e përhershme atje prej të cilës furnizohet shërbimi ose i cili në mungesë të këtij vendi të biznesit ose njësisë fikse, e ka adresën e tij të përhershme ose zakonisht banon jashtë Kosovës, do të jetë vendi ku është i vendosur personi jo i tatueshëm ose ku ai e ka adresën e tij të përhershme ose zakonisht banon. Kur furnizuesi i shërbimeve dhe klienti komunikojnë përmes postës elektronike, kjo nuk duhet gjithsesi të nënkuptojë se shërbimi i furnizuar është shërbim i furnizuar në mënyrë elektronike.

4.9. vendi i furnizimit të shërbimeve në vijim për personin jo të tatueshëm, i cili është me qëndrim ose e ka adresën e tij të përhershme ose zakonisht banon jashtë Kosovës, do të jetë vendi ku është i vendosur pranuesi, ku e ka adresën e tij të përhershme ose zakonisht banon:

4.9.1. transferimi dhe caktimi i të drejtave të autorit, patentave, licencave, markës tregtare dhe të drejtave të ngjashme;

4.9.2. shërbimet e reklamimit;

4.9.3. shërbimet e këshilluesve, inxhinierëve, firmave këshilluese, avokatëve, kontabilistëve dhe shërbime të tjera të ngjashme, si dhe procesimi i të dhënave dhe sigurimi i informatave;

4.9.4. obligimi për t'u përmbajtur nga kryerja apo ushtrimi në tërësi apo pjesërisht i aktivitetit të biznesit ose e drejta e referuar në këtë nen;

4.9.5. transaksionet bankare, financiare dhe të sigurimit duke përfshirë ri-sigurimin me përjashtim të huazimit të sefave;

4.9.6. furnizimi i stafit;

4.9.7. dhënia me qira e pasurisë së luajtshme të prekshme me përjashtim të të gjitha mjeteve të transportit;

4.9.8. sigurimi i qasjes dhe transportit ose transmissioinit nëpërmes të sistemeve të distribuimit të gazit natyror dhe energjisë elektrike dhe sigurimi i shërbimeve të tjera të lidhura direkt me këto;

4.9.9. shërbimet telekomunikuese;

4.9.10. shërbimet e emisioneve të radios dhe televizionit;

4.9.11. shërbimet e furnizuara në mënyrë elektronike në veçanti të këtyre të referuara në Shtojcën II. Kur furnizuesi i shërbimeve dhe klienti komunikojnë përmes postës elektronike, kjo nuk nënkupton se shërbimi i furnizuar është një shërbim i furnizuar në mënyrë elektronike.

4.10. vendi i furnizimit lidhur me shërbimet telekomunikuese dhe shërbimet e emisioneve të radios është Kosova, nëse këto shërbime furnizohen për personat jo të tatueshëm të cilët janë të themeluar në Kosovë ose të cilët e kanë adresën e tyre të përhershme ose zakonisht banojnë në Kosovë, nga personi i tatueshëm i cili ka themeluar biznesin e tij jashtë Kosovës, ose ka njësinë e tij fikse jashtë Kosovës prej nga furnizohen shërbimet ose i cili në mungesë të këtij, vendi të biznesit ose njësisë fikse e ka adresën e tij të përhershme ose zakonisht banon jashtë Kosovës.

4.11. vendi i furnizimit të shërbimeve të ofruara për personat jo të tatueshëm nga një ndërmjetësues që vepron në emër dhe në interes të një personi tjetër, do të jetë vendi ku është furnizuar transaksioni themelor sipas këtij ligji.

5. Në mënyrë që të shmanget tatuarja e dyfishtë, mos tatuarja ose shtrembërimi i konkurrencës, Ministri i Financave me akt nën ligjor mund të ndryshojë rregullat lidhur me shërbimet ose për disa nga shërbimet, vendi i furnizimit të të cilave rregullohet me këtë nen.

Neni 21

Vendi i importimit të mallrave

1. Vendi i importimit të mallrave është në Kosovë, nëse mallrat me origjinë nga territoret e tjera lëshohen në qarkullim të lirë në territorin e Kosovës.

2. Përfshihet nga paragrafi 1 i këtij neni:

2.1. përmes derogimeve nga paragrafi 1 i këtij neni, ku në hyrje në Kosovë, mallrat të cilat nuk janë në qarkullim të lirë vendosen nën njërin nga aranzhimet e Doganës si: depot doganore, aranzhimet e ngjashme doganore ose nën aranzhimet e përkohshme të importimit me lirimet totale nga detyrimet doganore, apo nën aranzhimet kalimtare, vendi i importimit të atyre mallrave duhet të jetë vendi në Kosovë ku mallrat pushojnë së mbuluar me këto aranzhime ose situata;

2.2. në mënyrë të ngjashme, kur në hyrje në Kosovë, mallrat që janë në qarkullim të lirë vendosen nën njërin nga këto aranzhime apo situata të referuara në nën-paragrafin 1 të paragrafit 2 të këtij neni, vendi i importimit duhet të jetë vendi në Kosovë ku mallrat pushojnë së mbuluar me këto aranzhime apo situata;

2.3. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për zbatimin e këtij neni.

KAPITULLI V

MOMENTI I LINDJES SË DETYRIMIT DHE NGARKIMI ME TVSH

Neni 22

Momenti i lindjes së detyrimit dhe ngarkimi me TVSH për furnizimet e mallrave dhe shërbimeve

1. Momenti i lindjes së detyrimit ndodhë dhe TVSH-ja bëhet e ngarkueshme kur bëhet furnizimi i mallrave dhe shërbimeve.

2. Përjashtimisht nga paragrafi 1 i këtij neni, rregullat specifike në rastin e pasqyrave të njëpasnjëshme të llogarive ose pagesave pasuese janë si vijon:

2.1. kur të kemi pasqyra të njëpasnjëshme të llogarive ose pagesa të njëpasnjëshme, furnizimi i mallrave ndryshe nga ai i përbërë nga dhënia me qira e mallrave për një periudhë të caktuar ose nga shitja e mallrave me kushte të shtyrjes, sikur që është referuar në nën-paragrafin 2.2., të paragrafit 2, të nenit 10 të këtij ligji ose furnizimi i shërbimeve duhet të konsiderohet sikurse është kryer me përfundimin e periudhave për të cilat lidhen pasqyrat e llogarive apo pagesat;

2.2. furnizimi i vazhdueshëm i mallrave dhe shërbimeve gjatë një periudhe kohore duhet të konsiderohet se është përfunduar në intervalet prej një (1)muaji;

2.3. kontratat afatgjata, përfshirë këtu kontratat ndërtimore afatgjata dhe kontratat afatgjata të instalimit, duhet të konsiderohen si të përfunduara:

2.3.1. në muajin e lëshimit të situacionit, por jo më larg se një muaj pas lëshimit të situacionit në rastet kur pranimi teknik i punëve bëhet më vonë;

2.3.2. në rastet kur gjatë vitit janë lëshuar një apo më shumë situacione, në fund të vitit kërkohet që të lëshohet një situacion i cili do të bazohet në matjen reale të punëve të kryera, ose;

2.3.3. nëse gjatë vitit nuk lëshohet asnjë situacion, atëherë në fund të vitit do të lindë detyrimi për të ngarkuar TVSH bazuar në matjen reale të punëve të kryera.

3. Për qëllim të këtij neni, pagesat e pranuar ose lëshimi i faturave rregullohet si vijon:

3.1. kur pagesa duhet të bëhet apo është bërë në llogari para se mallrat dhe shërbimet të jenë furnizuar, TVSH-ja duhet të bëhet e ngarkueshme në pranimin e pagesës dhe në shumën e pranuar;

3.2. Kur fatura lëshohet para se mallrat dhe shërbimet të jenë furnizuar, TVSH-ja do të bëhet e ngarkueshme në momentin kur është lëshuar fatura.

4. Përjashtimisht, në rastin e furnizimeve të mallrave dhe shërbimeve të referuara në nenet 11, 12, 15 dhe 16 të këtij ligji, TVSH-ja duhet të bëhet e ngarkueshme në periudhën tatimore në të cilën ka ndodhur momenti i lindjes së detyrimit.

Neni 23**Momenti i lindjes së detyrimit dhe ngarkimi me TVSH për importimin e mallrave**

1. Momenti i lindjes së detyrimit ndodhë dhe TVSH-ja duhet të bëhet e ngarkueshme kur të importohen mallrat.

2. Përjashtimisht nga paragrafi 1 i këtij neni:

2.1. mallrat që hyjnë në Kosovë, të cilat nuk janë në qarkullim të lirë dhe vendosen nën njërën nga aranzhimet ose situatat e referuara në nenin 35 të këtij ligji, procedurat kalimtare të doganës, nën aranzhimet e përkohshme të importimit me lirim total nga obligimet e importit ose nën aranzhimet kalimtare të jashtme, momenti i lindjes së detyrimit ndodhë dhe TVSH-ja do të bëhet e ngarkueshme vetëm kur mallrat pushojnë të jenë të mbuluara nga këto aranzhime apo situata;

2.2. kur mallrat e importuara i nënshtrohen detyrimeve doganore, duhet të ndodhë momenti i lindjes së detyrimit dhe TVSH-ja do të bëhet e ngarkueshme;

2.3. dispozitat në fuqi që rregullojnë detyrimet doganore aplikohen lidhur me momentin e ngarkimit dhe momentin kur TVSH-ja bëhet e ngarkueshme për mallrat e importuara, të cilat nuk i nënshtrohen detyrimeve doganore në Kosovë.

2.4. për mallrat e vendosura nën procedurë të importimit të përkohshëm me lirim të pjesshëm nga detyrimet doganore, do të ndodhë momenti i lindjes së detyrimit dhe TVSH-ja do të bëhet e ngarkueshme, vetëm kur mallrat pushojnë të jenë të mbuluara nga kjo procedurë.

KAPITULLI VI**SHUMA E TATUESHME****Neni 24****Shuma e tatueshme për furnizimin e mallrave dhe shërbimeve**

1. Shuma e tatueshme për furnizimin e mallrave dhe shërbimeve përcaktohet si vijon:

1.1. në lidhje me furnizimin e mallrave dhe shërbimeve, ndryshe nga ajo që është referuar në paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, shuma e tatueshme duhet të përfshijë çdo gjë që përbën konsideratën e marrë ose që do të merret nga furnizuesi, në kthim për furnizimin nga konsumatori apo pala e tretë, duke përfshirë këtu subvencionet e lidhura direkt me çmimin e furnizimit;

1.2. nëse furnizimi është për konsideratë në para, vlera e tij duhet të merret si shuma e barabartë me konsideratë;

1.3. nëse furnizimi bëhet për konsideratë që nuk përbëhet nga paratë ose që nuk përbëhet plotësisht nga paratë, vlera e tij duhet të merret sipas vlerës së hapur të tregut për furnizimin.

2. Për nevoja të këtij ligji “vlera e hapur e tregut” nënkupton shumën e plotë që duhet ta paguaj konsumatori në shkallën e njëjtë të tregut në të cilin ndodh furnizimi i mallrave dhe shërbimeve, nën kushtet e konkurrencës së barabartë, për furnizuesin nën mbizotërimin e tregut brenda Kosovës ku është bërë furnizimi, në mënyrë që të marr mallrat ose shërbimet në fjalë në atë moment.

3. Kur nuk mund të sigurohet krahasimi për furnizimin e mallrave dhe shërbimeve, “vlera e hapur e tregut” nënkupton si në vijim:

3.1. në lidhje me mallrat, një shumë që nuk është më e vogël se çmimi i blerjes së mallrave ose të mallrave të ngjashme ose në mungesë të çmimit të blerjes, çmimi i koston i përcaktuar në kohën e furnizimit;

3.2. në lidhje me shërbimet, një shumë që nuk është më e vogël se kostoja e plotë e personit të tatueshëm që e ofron atë shërbim.

4. Shuma e tatueshme përfshinë faktorët si në vijim:

4.1. tatimet, detyrimet, taksat dhe komisionet, duke përfshirë TVSH-në;

4.2. shpenzimet e rastësishme, jo të rregullta si ato të komisioneve, paketimit, transportimit dhe shpenzimeve të sigurimit, të ngarkuara nga furnizuesi për konsumatorin;

4.3. për nevoja të nën-paragrafit 4.2 të këtij neni, shpenzimet jo të rregullta mund të mbulohen me marrëveshje të veçantë.

5. Shpenzimet e paketimeve të kthyeshme janë përjashtuar nga shuma e tatueshme. Mirëpo, kjo shumë duhet të korrigjohet nëse paketimi nuk është kthyer.

6. Shuma e tatueshme nuk duhet të përfshijë faktorët si në vijim:

6.1. uljet e çmimit - përmes zbritjes së pagesave të hershme;

6.2. zbritjet e çmimit dhe rabatet e dhëna për konsumatorët dhe të marra prej tyre në kohën e furnizimit, dhe;

6.3. shumat e pranuar nga personat e tatueshëm prej konsumatorit, si ri-pagesa e shpenzimeve të paraqitura në emrin dhe në interesin e konsumatorit dhe të regjistruara në llogarinë e tij të përkohshme.

7. Përfshimisht nga paragrafët paraprake;

7.1. kur personi i tatueshëm zbaton ose ka në disponueshmëri mallrat që janë pjesë përbërëse e mjeteve të biznesit të tij ose kur mallrat janë mbajtur nga personi i tatueshëm ose nga pasardhësi i tij, kur aktiviteti ekonomik i tij i tatueshëm pushon, sikur që është referuar në nenet 11 dhe 12 të këtij ligji, shuma e tatueshme duhet të jetë çmimi i blerjes së mallrave ose mallrave të ngjashme ose në mungesë të çmimit blerës, çmimi i koston i përcaktuar në kohën kur bëhet zbatimi, disponueshmëria ose mbajtja;

7.2. në lidhje me furnizimin e shërbimeve, sikur që është referuar në nenin 15 të këtij ligji, ku mallrat janë pjesë e mjeteve të biznesit, por janë shfrytëzuar për qëllime personale ose shërbimet janë bërë falas dhe në paragrafin 2, të nenit 16 të këtij ligji lidhur me shërbime të caktuara të furnizuara për veten, shuma e tatueshme duhet të jetë kostoja e plotë e personit të tatueshëm që i ofron shërbimet;

7.3. në lidhje me furnizimin e shërbimit nga personi i tatueshëm për qëllim të biznesit të tij, sikur që është referuar në paragrafin 1, të nenit 16 të këtij ligji, shuma e tatueshme do të jetë vlera e hapur e tregut e shërbimit të furnizuar.

8. Për të penguar evazionin tatimor ose shmangien tatimore, shuma e tatueshme duhet të jetë vlera e hapur e tregut në secilin nga rastet si në vijim në lidhje me furnizimin e mallrave dhe shërbimeve që përfshinë lidhjet familjare apo lidhjet tjera të afërta, lidhjet e menaxhmentit, pronësisë, anëtarësisë, financiare ose lidhjet ligjore:

8.1. kur konsiderata është më e ulët se vlera e hapur e tregut dhe “pranuesi” i furnizimit nuk e ka të drejtën e plotë të zbritjes sipas neni 36 të këtij ligji;

8.2. kur konsiderata është më e ulët se vlera e hapur e tregut dhe furnizuesi nuk e ka të drejtën e plotë për zbritje sipas nenit 36 të këtij ligji dhe furnizimi është furnizim i liruar sikur që është referuar në paragrafin 1, të nenit 27 dhe paragrafët 1 dhe 3, të nenit 28 të këtij ligji;

8.3. kur konsiderata është më e lartë se vlera e hapur e tregut dhe furnizuesi nuk e ka të drejtën e plotë të zbritjes sipas nenit 36 të këtij ligji.

8.4. për furnizimet përmes ankandit publik, shuma e tatueshme do të konsiderohet vlera përfundimtare e arritur.

8.5. furnizimi i mallrave dhe shërbimeve, që nuk shoqërohet me faturë sipas nenit 45 ose 46 të këtij ligji, shuma e tatueshme do të konsiderohet furnizim për konsumatorin final sipas vlerës së hapur të tregut.

9. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për zbatimin e këtij neni.

Neni 25

Shuma e tatueshme në lidhje me importimin e mallrave - Konvertimi i vlerës së valutave të huaja në Euro

1. Shuma e tatueshme në lidhje me importimin e mallrave përcaktohet si vijon:

1.1. në lidhje me importimin e mallrave, shuma e tatueshme duhet të jetë vlera për qëllime doganore, e përcaktuar në pajtueshmëri me legjislacionin doganor të Kosovës në fuqi;

1.2. kur mallrat e eksportuara përkohësisht nga Kosova, ri-importohen në Kosovë pasi që t'i jenë nënshtruar riparimit, përpunimit, adaptimit, punimit apo ri-punimit jashtë Kosovës, shuma e tatueshme duhet të jetë vlera e riparimit, përpunimit, adaptimit, punimit apo ri-punimit.

1.3. nëse mallrat janë furnizuar, derisa ato janë vendosur nën një aranzhim, procedurë

apo trajtim ashtu siç është referuar në nenin 23, nën-paragrafi 2.1 i këtij ligji, shuma e tatueshme do të jetë vlera e furnizimit të fundit, plus vlera e shërbimeve të liruara të kryera lidhur me mallrat pas furnizimit të fundit;

1.4. shuma e tatueshme duhet të përfshijë faktorët si në vijim, deri më tani nuk janë përfshirë:

1.4.1. tatimet, detyrimet, taksat dhe obligimet tjera të pagesave jashtë Kosovës, dhe ato që janë obligim për shkak të importimit, duke përjashtuar TVSH-në që do të vilej;

1.4.2. shpenzimet jo të rregullta, si ato të komisionit, paketimit, transportit dhe shpenzimet e sigurimit që kanë ndodhur deri te vendi i parë i destinimit brenda territorit të Kosovës, si dhe ato që kanë rezultuar nga transporti për në vendin tjetër të destinimit brenda Kosovës, nëse vendi tjetër është i njohur kur ka ndodhur momenti i ngarkimit;

1.4.3. për qëllime të nën-paragrafit 1.4.2 të këtij neni “vendi i parë i destinimit” nënkupton vendin e përmendur në dokumentin e dërgesës ose në ndonjë dokument tjetër sipas të cilit mallrat janë importuar në Kosovë. Nëse nuk është përmendur asgjë, vendi i parë i destinimit duhet të merret vendi i transferit të parë të ngarkesës në Kosovë.

1.4.4. lidhur me mallrat që pushojnë të mbulohen nga një aranzhim, procedurë apo trajtim ashtu siç referohet në nenin 23, nën-paragrafi 2.1. i këtij ligji, shuma e tatueshme do të përfshijë vlerën e shërbimeve të liruara që janë kryer lidhur me mallrat. Nën-paragrafi 1.3 aplikohet për mallrat që janë furnizuar derisa ato kanë qenë të vendosura nën një aranzhim, procedurë apo trajtim ashtu siç është referuar në nenin 23, nën-paragrafin 2.1 të këtij ligji.

1.5. shuma e tatueshme nuk duhet të përfshijë faktorët si në vijim:

1.5.1. uljen e çmimit nëpërmes të zbritjes për pagesën e hershme;

1.5.2. zbritjet e çmimit apo rabatet e dhëna për konsumatorin dhe të marra nga ai në kohën e importimit.

2. Konvertimi i valutës së huaj në Euro përcaktohet si vijon:

2.1. kur vlera dhe faktorët e shfrytëzuar për të përcaktuar shumën e tatueshme në importim shprehen me valutë të huaj, konvertimi i kësaj shume në euro duhet të bëhet duke zbatuar normën e shkëmbimit të përcaktuar në pajtueshmëri me legjislacionin doganor në fuqi që i rregullojnë llogaritjet e vlerës për qëllime doganore;

2.2. kur vlera dhe faktorët e shfrytëzuar për të përcaktuar shumën e tatueshme të një transaksioni tjetër nga importimi i mallrave, shprehet në valutë të huaj, konvertimi i kësaj shume në valutën vendore në euro, duhet të jetë norma më e fundit e shitjes sikur që është definuar nga Banka Qendrore e Kosovës e regjistruar në kohën kur TVSH bëhet e ngarkueshme.

KAPITULLI VII NORMAT

Neni 26 Norma

1. TVSH ngarkohet me normën standarde prej tetëmbëdhjetë përqind (18%).
2. Përgjashtimisht nga paragrafi 1 i këtij neni Norma e reduktuar në TVSH llogaritet dhe paguhet prej tetë përqind (8%) për furnizimin e mallrave dhe shërbimeve, si dhe importit të tyre, si në vijim:
 - 2.1. furnizimi me ujë, përveç ujit të ambalazhuar;
 - 2.2. furnizimi me energji elektrike, përfshirë shërbimet e transmisionit dhe distribuimit, me ngrohje qendrore, mbledhjen e hedhurinave dhe trajtimin e mbeturinave tjera;
 - 2.3. drithërat sikurse janë elbi, misri, varietetet e misrit, tërshëra, thekra, orizi dhe gruri;
 - 2.4. prodhimet e bëra prej drithërave për qëllim të konsumimit njerëzor, sikurse janë mielli, brumërat, buka dhe prodhime të ngjashme;
 - 2.5. vajrat për gatim të bërë nga drithërat apo farërat vajore për përdorim në gatim për konsumim njerëzor;
 - 2.6. qumështi dhe produktet e qumështit me qëllim për konsumim njerëzor;
 - 2.7. kripa e përshtatshme për konsum njerëzor;
 - 2.8. vezët për konsum;
 - 2.9. librat shkollore dhe publikimet serike;
 - 2.10. furnizimi duke përfshirë huadhënien e librave nga bibliotekat, përfshirë broshurat, fletëpalosjet dhe materialet e ngjashme të shtypura, librat me fotografi për fëmijë, librat për vizatim dhe ngjyrosje, librat e muzikës në formë të shtypur apo të dorëshkrimit, hartat dhe grafikat hidrografike dhe të ngjashme;
 - 2.11. pajisjet e teknologjisë së informacionit;
 - 2.12. furnizimi i barnave, produkteve farmaceutike, instrumenteve dhe aparateve mjekësore dhe kirurgjike;
 - 2.13. pajisjet mjekësore, autoambulancat, ndihmat dhe aparatet tjera mjekësore me qëllim që të lehtësojnë ose trajtojnë paaftësinë për shfrytëzim ekskluziv të të paaftëve, duke përfshirë riparimin e këtyre mallrave dhe furnizimin e ulëseve të fëmijëve për vetura;
3. Ministri i Financave mund të nxjerr akt nën-ligjor për zgjerimin e listës së produkteve me

normë të reduktuar sipas Shtojcës III të këtij ligji, ose reduktimin e listës së produkteve me normë të reduktuar.

KAPITULLI VIII

LIRIMET PA TË DREJTËN E ZBRITJES SË TVSH-SË SË ZBRITSHME

Neni 27

Lirimet për aktivitetet e caktuara me interes publik

1. Transaksionet janë të liruara si në vijim:

1.1. shërbimet spitalore, kujdesi mjekësor dhe aktivitetet e lidhura ngushtë të ndërmarra nga organet e rregulluara me ligjet në fuqi të Kosovës, nga spitalet, qendrat për trajtime mjekësore ose diagnostifikim dhe institucionet tjera të njohura me natyrë të ngjashme;

1.2. ofrimi i kujdesit mjekësor në ushtrimin e profesioneve mjekësore dhe para mjekësore siç janë përkufizuar me ligjet në fuqi të Kosovës;

1.3. furnizimi me organe njerëzore, gjak dhe qumësht të nënës;

1.4. furnizimi me shërbime nga teknikët dentar në kapacitetin e tyre profesional dhe furnizimi me proteza të dhëmbëve nga dentistët dhe teknikët dentar;

1.5. furnizimi i shërbimeve nga grupet e pavarura të personave, të cilët zhvillojnë një aktivitet i cili është i liru nga TVSH-ja ose në relacion me të cilin nuk janë persona të tatueshëm, për qëllim të ofrimit të shërbimit nga anëtarët e tyre, që janë direkt të nevojshme për ushtrimin e atij aktiviteti, ku këto grupe kërkojnë nga anëtarët e tyre rimbursimin e saktë për pjesën e tyre të shpenzimeve të përbashkëta, me kusht që këto lirime mos të shkaktojnë shtrembërim të konkurrencës;

1.6. furnizimi i shërbimeve dhe mallrave të lidhura ngushtë me mirëqenien dhe punën e sigurimit social, duke përfshirë ato të furnizuara për shtëpitë e pleqve, nga organet kompetente të Kosovës ose nga organet tjera të njohura nga autoriteti kompetent i Kosovës që i kushtohen mirëqenies sociale;

1.7. furnizimi i shërbimeve dhe mallrave të lidhura ngushtë me mbrojtjen e fëmijëve dhe të rinjve, nga organet e rregulluara me ligjet e Kosovës ose nga organizatat e tjera, të njohura nga autoriteti kompetent i Kosovës që i kushtohen mirëqenies sociale;

1.8. ofrimi i edukimit të fëmijëve dhe të rinjve, edukimi shkollor apo universitar, trajnimi profesional ose ri-trajnimi, duke përfshirë furnizimin e shërbimeve dhe mallrave të lidhura ngushtë me këto, nga organet e rregulluara me ligjet e Kosovës që e kanë si qëllim të tyre ose nga organizatat tjera, të njohura nga autoriteti kompetent i Kosovës që e kanë objektin e ngjashëm;

1.9. shkollimi i ofruar privatisht nga mësuesit që e mbulojnë edukimin shkollor dhe universitar brenda kontekstit të shkollave ose universiteteve sikur që është referuar në nën-paragrafin 1.8, të paragrafit 1 të këtij neni;

1.10. furnizimi i stafit nga institucionet religjioze dhe filozofike për nevojat e aktiviteteve të referuara në nën-paragrafët 1.1, 1.6, 1.7 dhe 1.8, të paragrafit 1 të këtij neni dhe për qëllim të mirëqenies shpirtërore;

1.11. furnizimi i shërbimeve dhe furnizimi i mallrave i lidhur ngushtë me këto, për anëtarët e tyre në interesin e tyre të përbashkët në kthim për nënshkrimin e vendosur në pajtueshmëri me rregullat e tyre nga organizatat jo-fitimprurëse me qëllim të natyrës politike, sindikatës, religjioze, patriotike, filozofike, filantropike ose qytetare, përderisa ky lirim të mos shkaktojë shtrembërimin e konkurrencës;

1.12. furnizimi i shërbimeve të caktuara të lidhura ngushtë me edukimin sportiv dhe fizik nga organizatat jo-fitimprurëse për personat që marrin pjesë në edukimin sportiv dhe fizik, ku qëllimi i këtyre shërbimeve është direkt i nevojshëm për atë edukim;

1.13. furnizimi i shërbimeve të caktuara kulturore dhe furnizimi i mallrave i lidhur ngushtë me to, nga organet e qeverisura me ligjet e Kosovës ose nga organet tjera kulturore të njohura në Kosovë, ku qëllimi i këtyre shërbimeve është promovimi i ngjarjeve dhe potencialeve të Kosovës brenda dhe jashtë territorit;

1.14. furnizimi i shërbimeve dhe mallrave, nga organizatat, aktivitetet e të cilave janë të liruara sipas nën-paragrafëve 1.1, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.12 dhe 1.13, të paragrafit 1 të këtij neni, në lidhje me rastet e ngritjes së fondeve të organizuara ekskluzivisht për përfitimin e tyre, përderisa ai lirim mos të shkaktojë shtrembërim të konkurrencës. Mirëpo, në rastet si në vijim nuk i është dhënë lirim furnizimit të mallrave nëse:

1.14.1. furnizimi nuk është esencial për transaksionet e liruara;

1.14.2. qëllimi kryesor i furnizimit është që të fitohen të ardhura shtesë për organet në fjalë, përmes transaksioneve të cilat janë në konkurrencë direkte me ato të ndërmarrjeve komerciale që i nënshtrohen TVSH-së.

1.15. furnizimi i shërbimeve të transportit për personat e sëmurë apo të lënduar me automjetet e disanjuara në mënyrë speciale për atë qëllim, nga organi i autorizuar;

1.16. aktivitetet e zhvilluara nga organet publike të radios dhe televizionit;

1.17. aktivitetet e zhvilluara nga institucionet e Bashkësive Fetare, të cilat si qëllim ekskluziv dhe të drejtpërdrejtë kanë realizimin e bindjeve dhe besimeve fetare duke përfshirë qëllimet bamirëse dhe për mirëqenie, seminarët ose organizimet e tjera për trajnimin e shërbyesve ose mësimdhënësve fetar të arsimit fetar;

1.18. gazetat dhe botimet periodike;

1.19. furnizimi i shërbimeve nga mediat elektronike të radios dhe televizionit;

1.20. furnizimi i shërbimeve të transportit publik të udhëtarëve dhe bagazhit të tyre, me çmime të rregulluara nga autoriteti kompetent shtetëror.

2. Lirimet tjera nga ato të parapara në nën-paragrafët 1.1, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.12 dhe 1.13, të paragrafit 1 të këtij neni, mund t'i bëhen organeve tjera nga ato që rregullohen me ligjet në fuqi

të Kosovës. Këto lirime mund të lejohen me akt nën-ligjor dhe nuk do të lejohen kur furnizimi nuk është esencial për transaksionet e liruara dhe kur qëllimi kryesor është krijimi i të ardhurave shtesë për organin në fjalë përmes të transaksioneve të cilat janë në konkurrencë direkte me ato të ndërmarrjeve komerciale që i nënshtrohen TVSH-së.

3. Ministri i Financave nxjerrë akt nënligjor për rregullat dhe kriteret për zbatimin e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni dhe mund të kufizojë shtrirjen e këtyre lirimeve. Ministri mund të përcaktojë masat e nevojshme për të penguar shtrembërimin e konkurrencës në dëm të personave të tatueshëm që i nënshtrohen TVSH-së. Po ashtu, do të definojë autoritetet kompetente dhe organet e Kosovës të përmendura në këtë nen dhe mënyrën në të cilën organet jo publike ose organizatat do të njihen nga autoritetet publike për bërjen e furnizimeve të liruara ose për të cilat mund të bëhen furnizimet e liruara.

Neni 28

Lirimet për aktivitetet e tjera

1. Aktivitetet tjera janë të liruara si në vijim:

1.1. transaksionet e sigurimit dhe ri-sigurimit të jetës dhe shëndetit, duke përfshirë shërbimet e lidhura të bëra nga brokerat e sigurimit dhe agjentët e sigurimit;

1.2. dhënia dhe negocimi i kredisë dhe menaxhimi i kredisë nga personat që e ofrojnë atë;

1.3. negocimi ose çdo tregtim në garancionet e kredisë ose ndonjë siguri tjetër për para dhe menaxhimi i garancioneve të kredisë nga personi i cili e ofron kredinë;

1.4. transaksionet, duke përfshirë negocimet dhe depozitat përkatëse, llogaritë rrjedhëse, pagesat, transferet, borxhet, çeqet dhe instrumentet tjera të negociueshme, mirëpo duke përjashtuar mbledhjen e borxheve;

1.5. transaksionet, përfshirë këtu negocimet dhe valutat përkatëse, bankënotat dhe parat metalike të shfrytëzuara si mjet ligjor pagese, me përjashtim të artikujve të koleksionistëve që domethënë monedhave metalike të arit, argjendit ose parave tjera metalike ose bankënotave të cilat normalisht nuk janë shfrytëzuar si ofertë ligjore ose monedhave metalike të interesit numizmatik;

1.6. transaksionet, përfshirë këtu negocimet, mirëpo, duke mos përfshirë menaxhimin dhe ruajtjen në aksione, interesin në kompanitë apo asociacionet ose premtimet e pa garantuara të pagesave dhe letrat tjera me vlerë, mirëpo, duke përjashtuar dokumentet që i japin titullin mallrave, të drejtat dhe letrat me vlerë të referuara në nenin 10, paragrafin 2, nën-paragrafin 2.1 të këtij ligji;

1.7. menaxhimi i fondeve investuese speciale sikur që përkufizohen nga autoritetet kompetente të Kosovës;

1.8. furnizimi në vlerën nominale të pullave fiskale, pullave postare dhe pullave të tjera të ngjashme;

1.9. bastet, lotaritë dhe format tjera të lojërave të fatit, varësisht nga kushtet dhe kufizimet e parashtruara nga autoritetet kompetente të Kosovës;

- 1.10. furnizimi i tokës, tokës në të cilën qëndron ndërtesa apo shtëpia;
 - 1.11. furnizimi i shtëpive, banesave ose të ngjashme, që shfrytëzohen për qëllime të banimit, duke përfshirë garazhet dhe bodrumet;
 - 1.12. lizingu ose dhënia me qira e pasurisë së patundshme.
2. Nga lirimet e parapara në nën-paragrafin 1.12, të paragrafit 1 të këtij neni, duhet të përjashtohen si në vijim:
- 2.1. furnizimet e akomodimit, sikur që janë definuar në legjislacionin e Kosovës, në sektorin e hotelerisë ose në sektorët me funksion të ngjashëm duke përfshirë ofrimin e akomodimit në kampet e pushimeve ose në vendet që shfrytëzohen për kamping;
 - 2.2. dhënia me qira e lokaleve dhe vendeve për parkimin e automjeteve;
 - 2.3. lëshimi me qira i pajisjeve dhe makinerive të instaluar në mënyrë të përhershme;
 - 2.4. qiraja e kasafortave, dhe;
 - 2.5. lizingu ose dhënia me qira e pasurisë së patundshme për qëllime komerciale, në përjashtim të tokës.
3. Furnizimi i mallrave që përdoren vetëm për aktivitete të liruara sipas nenit 27 dhe nenit 28 të këtij ligji, në qoftë se për këto mallra nuk ka lindur e drejta e zbritjes.
4. Transporti rrugor ndërkombëtar i pasagjerëve dhe transporti i mallrave të tyre shoqëruese, siç janë valixhet ose furnizimet e shërbimit që lidhen me transportin e pasagjerëve.
- 4.1. transporti rrugor ndërkombëtar i pasagjerëve nënkupton transportin e pasagjerëve me autobus dhe mjete tjera kur transporti kryhet:
 - 4.1.1. nga një vend në territorin e Kosovës në një vend jashtë territorit të Kosovës, apo;
 - 4.1.2. nga një vend jashtë territorit të Kosovës në një vend në territorin e Kosovës.

KAPITULLI IX

LIRIMET NË IMPORTIM DHE LIRIMET TJERA SPECIALE LIDHUR ME IMPORTIMIN

Neni 29

Lirimet në importim

1. Nga TVSH-ja duhet të lirohen si në vijim:

1.1. lëshimi i mallrave për qarkullim të lirë, nëse furnizimi i mallrave të tilla është bërë në territorin e Kosovës nga personi i tatueshëm ku në të gjitha rrethanat është i liruar nga TVSH-ja;

1.2. mallrat e ri-importuara në kushte të pandryshuara nga personi i cili i ka eksportuar mallrat, me kusht që këto mallra të jenë të liruara nga detyrimet doganore në pajtueshmëri me legjislacionin doganor në fuqi;

1.3. mallrat e importuara të liruara nga detyrimet doganore dhe të destinuara për:

1.3.1. shfrytëzim zyrtar nga zyrat diplomatike dhe konsullore, dhe misionet speciale të akredituara në Kosovë. Për zyrat konsullore të drejtuara nga zyrtarët konsullor të nderit në pajtueshmëri me këtë nën-paragraf duhet të zbatohet një lirim vetëm në mallrat e dërguara nga shteti dërgues, në përjashtim nga mjetet e transportit, me kusht që Ministria përkatëse për punë të jashtme të lëshojë aprovim për këto mallra;

1.3.2. shfrytëzim zyrtar nga organizatat ndërkombëtare, nëse këto janë parashtruar në traktatet apo marrëveshjet ndërkombëtare të cilat zbatohen në Kosovë;

1.3.3. shfrytëzim personal nga personeli i huaj i misioneve speciale diplomatike dhe konsullore të akredituara në Kosovë, duke përfshirë këtu edhe anëtarët e tyre të familjes;

1.3.4. shfrytëzim personal nga personeli i huaj i organizatave ndërkombëtare, duke përfshirë këtu edhe anëtarët e tyre të familjes, nëse kjo është parashtruar në traktatet ndërkombëtare të cilat zbatohen në Kosovë;

1.3.5. forcat e Armatosura të Organizatës së Traktatit të Atlantikut Verior dhe KFOR-it, për shfrytëzim nga ana e forcave të tilla ose personelit të huaj civil që i shoqëron ata ose për furnizimin e mensave ose klubeve të tyre, dhe;

1.3.6 shfrytëzim personal nga stafi i huaj i kontraktorëve të organizatave ndërkombëtare të qeverive të huaja dhe organizatave të tyre, duke përfshirë anëtarët e tyre të familjes nëse kjo është parashtruar në marrëveshjet bilaterale të cilat i kushtohen Kosovës;

1.4. lirimet në nën-paragrafët 1.3.3 dhe 1.3.4 të këtij neni nuk duhet të ushtrohen nga qytetarët e Kosovës ose qytetarët e huaj me adresë të përhershme në Kosovë. Lirimet sipas kësaj pike duhet të zbatohen duke u bazuar në certifikata të lëshuara nga Ministria përkatëse për punët e jashtme. Mallrat e liruara nga TVSH-ja në pajtueshmëri me këtë nën-paragraf nuk duhet të tjetërsohen. Ato mund të tjetërsohen vetëm me kusht që të paguhet TVSH-ja ose pas përfundimit të periudhës tri vjeçare nga dita e importit të mallrave.

1.5. në pajtueshmëri me një traktat ndërkombëtar, lirimet mund të zbatohen vetëm sipas kushteve të reciprocitetit, Ministria përgjegjëse për punë të jashtme duhet të konfirmojë një reciprocitet të tillë;

1.6. kushtet detale dhe metodat për ushtrimin e një lirimi të TVSH-së dhe caktimi i kufizimeve sasiore për llojet e veçanta të mallrave për të cilat përfituesit e titulluar sipas

këtij neni mund të kërkojnë lirim nga TVSH-ja, përcaktohen me akt nënligjor nga Ministri i Financave;

1.7. ari, metalet tjera të çmueshme, bankënotat dhe monedhat metalike të importuara nga Banka Qendrore e Kosovës;

1.8. importi i gazit përmes sistemeve të distribuimit të gazit natyror ose importi i energjisë elektrike;

1.9. mallrat e importuara që janë vendosur në një aranzhim pezullimi, procedurë doganore me ndikim ekonomik apo trajtim të miratuar të doganave, ashtu siç është referuar në paragrafin 2.1. të nenit 23 të këtij ligji dhe eksportohen jashtë Kosovës kur mallrat pushojnë të jenë të mbuluara nga aranzhimi, procedura apo trajtimi;

1.10. linjat e prodhimit dhe makineritë për përdorim në procesin e prodhimit,

1.11. lënda e parë që shfrytëzohet për procesin e prodhimit;

1.12. pajisjet e teknologjisë së informacionit;

1.13. gazetatat dhe botimet periodike;

1.14. pajisjet dhe materialet e importuara për nevojat e mediave të shkruara dhe elektronike.

2. Importi i mallrave të listuara në Shtojcën IV të këtij ligji.

3. Ministri nxjerr akt nënligjor që përcakton kriteret për produktet që trajtohen si lëndë e parë të përcaktuar në nën-paragrafin 1.11., të paragrafit 1 të këtij neni, si dhe pajisjet e teknologjisë së informacionit të përcaktuar në nën-paragrafin 1.12., të paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 30

Lirimet tjera speciale lidhur me importimin

1. Lidhur me mallrat e importuara dhe lëshimin e tyre në qarkullim të lirë, në pajtueshmëri me kushtet dhe afatet kohore të caktuara në legjislacionin doganor në fuqi, nga TVSH-ja, duhet të lirohen si në vijim:

1.1. dërgimet e vlerave jo të rëndësishme të dërguara nga jashtë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për duhan dhe produktet e duhanit, alkool dhe pijet alkoolike, parfumet dhe ujin e kolonjës. Vlera totale e mallrave në një dërgesë individuale që mendohet të jetë jo e rëndësishme nuk duhet të tejkalojë shumën e përcaktuar me akt nënligjor nga Ministri i Financave;

1.2. pasuria personale e përdorur që i takon personit fizik i cili ka jetuar jashtë për një periudhë të pandërprerë prej së paku dymbëdhjetë (12) muajsh dhe i cili vjen për të jetuar në Kosovë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për pijet alkoolike, duhan dhe në produktet e duhanit, automjetet dhe pajisjet për kryerjen e një aktiviteti ekonomik;

1.3. gjërat që i takojnë personit i cili ka jetuar jashtë vendit për një periudhë të pandërprerë prej dymbëdhjetë (12) muajve, dhe i cili vjen për të jetuar në Kosovë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për pijet alkoolike, duhanin dhe produktet e duhanit, automjetet dhe pajisjet për zhvillimin e një aktiviteti ekonomik;

1.4. artikujt e fituar me trashëgimi nga personi fizik që jeton në mënyrë të përhershme në Kosovë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për pijet alkoolike, duhan dhe produkte të duhanit, mjetet e transportit, pajisjet, stoqet e lëndëve të para, gjysmë produktet dhe produktet finale, bagëti dhe prodhime bujqësore që i tejkalojnë nevojat normale familjare;

1.5. gjërat e nevojshme për studime, të sjella nga nxënësit dhe studentët që vijnë në Kosovë me qëllim studimi për kërkesat e tyre vetanake;

1.6. mallrat në valixhet personale të udhëtarit, të cilat janë importuar për qëllime jo komerciale dhe të cilat janë të liruara nga pagesa e detyrimeve doganore në pajtueshmëri me legjislacionin doganor në fuqi;

1.7. mallrat jo komerciale me sasi të vogël të cilat janë dërguar falas nga personi fizik që banon jashtë, për personin fizik në territorin doganor të Kosovës për duhan dhe produkte të duhanit, pije alkoolike dhe joalkoolike, parfume dhe ujë kolonje deri në vlerën dhe sasinë e përcaktuar me akt nënligjor nga Ministri i Financave;

1.8. dekoratat e nderit dhe çmimet nëse natyra e tyre ose vlera individuale tregojnë se nuk janë importuar për qëllime komerciale, dhuratat e rastit të pranuar brenda kornizës së marrëdhënieve ndërkombëtare, me kusht që të mos tregojnë qëllime komerciale, në kushtet e reciprocitetit, artikujt me destinim për drejtuesit e huaj të shteteve ose përfaqësuesit e tyre, për kërkesat e tyre gjatë një vizite zyrtare në Kosovë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për pije alkoolike, duhan dhe produkte të duhanit;

1.9. substancat terapeutike me origjinë njerëzore dhe reagensët për përcaktimin e grupeve të gjakut dhe llojeve indore që shfrytëzohen për qëllime jo komerciale mjekësore apo shkencore, produktet farmaceutike për kujdesin mjekësor ose veterinar të shfrytëzuara në ngjarjet ndërkombëtare sportive, shtazët laboratorike, substancat shtazore, biologjike dhe kimike të dërguara falas me destinim për hulumtime shkencore dhe mostrat e substancave referente me destinim për kontroll të kualitetit të prodhimeve mjekësore të aprovuara nga Organizata Botërore e Shëndetësisë;

1.10. mallrat e siguruar falas nga organet shtetërore, organizatat bamirëse dhe filantropike me destinim për shpërndarje falas për personat në nevojë për ndihmë, ose mallrat e dërguara falas dhe pa ndonjë destinim komercial për qëllim të shfrytëzimit ekskluzivisht për t'i plotësuar nevojat e tyre të punës ose për zhvillimin e detyrave të tyre. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për pije alkoolike, duhan dhe produkte të duhanit, kafe dhe qaj dhe automjete me përjashtim të automjeteve për shpëtim. Këto lirime duhet të zbatohen vetëm për organizatat që mbajnë shënimet e duhura dhe i mundësojnë organeve kompetente që t'i mbikëqyrin veprimet e tyre dhe të cilat, kur është e nevojshme ofrojnë siguri për pagesat e TVSH-së;

1.11. mallrat e importuara nga organet shtetërore dhe organizatat shtetërore, organizatat bamirëse dhe filantropike me destinim për shpërndarje falas për viktimat e fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive tjera, nga luftërat, ose mallrat të cilat mbesin pronë e këtyre organizatave, mirëpo, janë vënë në dispozicion për viktimat e përmendura më lartë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për materiale dhe pajisje për renovimin e rajoneve të prekura nga fatkeqësitë natyrore dhe të tjera. Ky lirim duhet të zbatohet vetëm për organizatat

që mbajnë shënime të duhura dhe që mundësojnë që organet kompetente të mbikëqyrin veprimet e tyre dhe të cilat, aty ku është e nevojshme, ofrojnë siguri për pagesën e TVSH-së;

1.12. artikujt që janë bërë në mënyrë të veçantë për edukimin, trajnimin ose punësimin e personave të verbër dhe të shurdhër ose personave tjerë të hendikepuar fizikisht apo mentalisht, nëse janë siguruar falas dhe janë importuar nga institucionet apo organizatat ku aktiviteti i të cilave është edukimi dhe asistenca për këta persona dhe me kusht që të mos jetë shprehur ndonjë qëllim komercial nga donatorët;

1.13. pajisja e cila është shfrytëzuar nga pronari për zhvillimin e aktivitetit ekonomik kur ai e vendos atë aktivitet në Kosovë. Ky lirim nuk duhet të zbatohet në mjetet e transportit, derivate të naftës, stoqe dhe mallra, produkte dhe gjysmë produkte, dhe bagëti të zotëruar nga tregtarët;

1.14. produktet bimore dhe blegtorale të siguruar nga bujqit, të cilët janë banorë të Kosovës, në pronën e tyre brenda regjionit të kufirit të shtetit fqinjë dhe kafshët e reja dhe produktet tjera të fituara nga blegtorja, të cilat i kanë në pronën e tyre për qëllim të punës në fermë, kullosë ose dimërim, fara, plehra kimike dhe produkte të ngjashme për kultivimin e dheut të shfrytëzuar nga bujqit, të cilët janë banorë të huaj në pronën e tyre në Kosovë;

1.15. mostrat e mallrave me vlerë të pa përfillshme me qëllim të marrjes së urdhrave për mallrat e llojit të njëjtë dhe të cilat, në lidhje me dukjen e tyre dhe sasinë, nuk janë të shfrytëzueshme për ndonjë qëllim tjetër;

1.16. materialet e shtypura dhe materialet reklamuese pa vlerë komerciale të destinuar për promovim, të dërguara nga personi i cili e ka themeluar biznesin e tij jashtë Kosovës;

1.17. mallrat me destinim për shfrytëzim në panair, ekspozitë ose ngjarje të ngjashme. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për pije alkoolike, duhan dhe produktet e duhanit dhe karburantet;

1.18. mallrat të cilat në mënyrë që të përcaktohet përbërja e tyre, kualiteti ose karakteristikat tjera teknike janë me destinim për ekzaminime, analiza dhe testime dhe të cilat shfrytëzohen plotësisht ose shkatërrohen. Ky lirim nuk duhet të zbatohet për mallrat e shfrytëzuara në ekzaminimin, analizat ose testimin në mënyrë që të promovohen shitjet;

1.19. artikujt dhe dokumentet shoqëruese të cilat në lidhje me përvetësimin apo mbrojtjen e markës tregtare, patentave dhe modeleve dërgohen në organizatat për mbrojtjen e të drejtave të pasurisë intelektuale;

1.20. dokumentet turistike informative me destinim për shpërndarje falas dhe ku qëllimi i tyre kryesor është që të përfaqësojnë produktet dhe shërbimet e huaja turistike;

1.21. dokumentet e dërguara për organet shtetërore, publikimet e organeve shtetërore të huaja dhe organeve ndërkombëtare dhe organizatave, format për ushtrimin e pushtetit të organeve shtetërore, artikujt e evidencës në procedurat gjyqësore, qarkoret e shtypura të dërguara si pjesë e shkëmbimit normal të informatave ndërmjet shërbimeve publike ose institucioneve bankare, materialet e shtypura zyrtare të pranuar nga Banka Qendrore e Kosovës, dokumentet, arkivat dhe format për shfrytëzim në takimet ndërkombëtare, konferencat ose kongreset, skicat, vizatimet teknike, modelet dhe dokumentet e ngjashme

me qëllim të pjesëmarrjes në një garë ndërkombëtare të organizuar në Kosovë, format e shtypura të shfrytëzuara në pajtueshmëri me konventat ndërkombëtare si dokumentet zyrtare në tregtinë ndërkombëtare me automjete dhe mallra, fotografitë dhe slajdet e dërguara te agjencitë e shtypit ose kompanitë e gazetave, artikujt e koleksionistëve dhe punët artistike që nuk janë të destinuara për shitje, të cilat janë importuar falas nga muzetë, galeritë dhe institucionet e tjera të cilat janë destinuar për shikim falas, hartat e murit, filmat, me përjashtim filmat kinematografik, si dhe produktet tjera audio-vizuale të natyrës edukative të prodhuara nga Kombet e Bashkuara ose agjencionet e saj të specializuara;

1.22. materiali i nevojshëm për ngarkimin dhe sigurimin e mallrave gjatë transportit, një shtresë e kashtës dhe ushqimi për kafshët gjatë transportit të ngarkuar në mjetet e transportit, e cila shfrytëzohet për transportimin e kafshëve nga vendi i huaj në Kosovë ose nëpërmes Kosovës;

1.23. karburantet dhe lubrifikuesit e automjeteve në rezervuarët e instaluar fabrikisht;

1.24. materialet për ndërtimin e monumenteve, mirëmbajtjen ose dekorimin e varrezave ose varrezat e viktimave të luftës nga vendet tjera, arkivolet që përmbajnë mbetjet e eshtrave dhe urnat që përmbajnë hirin e personit të vdekur dhe artikujt e funeralit që zakonisht i shoqërojnë arkivolin dhe urnat.

2. Lirime të veçanta:

2.1. importet e mallrave të financuara nga të ardhurat e donacioneve të bëra për buxhetin ose nëpërmes buxhetit të Kosovës ose nën mbikëqyrjen e organeve kompetente ose të financuara direkt nga kontratat për përfitim të Ministrive, autoriteteve lokale dhe organeve tjera të rregulluara me ligj, nga organizatat ndërkombëtare ndër-qeveritare dhe agjencitë e tyre, qeveritë, agjencitë qeveritare, organizata qeveritare dhe jo-qeveritare në mbështetje të programeve humanitare dhe të rindërtimit dhe projekteve të tjera, përfshirë projektet e Integrimeve Evropiane në Kosovë;

2.2. importet e bëra nga Kombet e Bashkuara ose ndonjë nga agjencitë e saj, Banka Botërore dhe organizatat ndërkombëtare ndër-qeveritare.

3. Lirimet e veçanta të bëra për Bashkësitë fetare të Kosovës në pajtueshmëri me legjislacionin përkatës për Liritë Fetare në Kosovë ose ligjet e tjera të zbatueshme.

KAPITULLI X LIRIMET NË EKSPORTIM

Neni 31 Lirimet në eksportim

1. Transaksionet në vijim janë të liruara:

1.1. furnizimi i mallrave të dërguara apo të transportuara për destinim jashtë Kosovës nga ose në interes të shitësit;

1.2. furnizimi i mallrave të dërguara ose transportuara për destinim jashtë Kosovës nga/ ose në interes të konsumatorit që nuk është i vendosur brenda territorit të Kosovës, me përjashtim të mallrave të transportuara nga vetë konsumatori për pajisje, mbushje me derivate dhe sigurimi i barkave private dhe aeroplanëve privat ose çdo mjet tjetër të transportit për shfrytëzim privat;

1.3. furnizimi i mallrave për organet e aprovuara nga institucioni kompetent, të cilat i eksportojnë ato jashtë Kosovës si pjesë e aktivitetit të tyre humanitar, bamirës ose mësimdhënës jashtë Kosovës;

1.4. furnizimi i shërbimeve që bëjnë pjesë në punën që kryhet në pasurinë e luajtshme të fituar apo importuar për qëllime të nënshtrimit të asaj pune brenda Kosovës dhe të dërguara ose të transportuara jashtë Kosovës nga furnizuesi, nga konsumatori nëse nuk është i vendosur brenda territorit të Kosovës ose në interes të cilido prej tyre;

1.5. furnizimi i shërbimeve, duke përfshirë transportin dhe shërbimet ndihmëse, mirëpo duke përjashtuar shërbimet e liruara në pajtueshmëri me nenet 27 dhe 28 të këtij ligji, kur këto janë direkt të lidhura me eksportimin apo importimin e mallrave. Lidhur me importimin lirimet aplikohen vetëm për shërbimet që do të përfshihen në shumën e tatueshme sipas nën-paragrafit 1.4., të paragrafit 1, të nenit 25 të këtij ligji.

2. Mallrat që barten në valixhen personale të udhëtarit:

2.1. kur furnizimi i mallrave të referuara në nën-paragrafin 1.2., të paragrafit 1, të nenit 31 të këtij ligji ka të bëjë me mallrat që barten në valixhen personale të udhëtarit, lirimi duhet të zbatohet vetëm nëse plotësohen kushtet si në vijim:

2.1.1. udhëtari nuk është i vendosur brenda Kosovës;

2.1.2. mallrat janë transportuar jashtë Kosovës para fundit të muajit të tretë që pason pas atij në të cilin ka ndodhur furnizimi;

2.1.3. vlera totale e furnizimit, duke përfshirë TVSH-në, është më e madhe se njëqind e shtatëdhjetë e pesë euro (175 €). Udhëtari i cili nuk është i vendosur brenda Kosovës nënkupton udhëtarin ku adresa e tij e përhershme ose vendbanimi i tij i zakonshëm nuk është i vendosur brenda Kosovës. Në atë rast adresë e përhershme apo rezidencë e zakonshme nënkupton vendin e regjistruar në pasaportë, letërnjoftim ose dokument tjetër. Dëshmia e eksportimit duhet të bëhet përmes faturës ose dokumenteve të tjera në vend të saj, të nënshkruar nga zyra e Doganës në dalje nga Kosova.

2.2. Rimbursimi i TVSH-së së paguar sipas nën-paragrafit 2.1., të paragrafit 2 të këtij neni, definohet me akt nënligjor që nxirret nga Ministri i Financave, i cili gjithashtu do të caktojë datën prej së cilës fillon aplikimi i lirit.

KAPITULLI XI

LIRIMET E LIDHURA ME TRANSPORTIN NDËRKOMBËTAR

Neni 32

Lirimet e lidhura me transportin ndërkombëtar

1. Transaksionet në vijim janë të liruara:

1.1. furnizimi i mallrave për furnizim me karburante dhe furnizimi i anijeve të shfrytëzuara për lundrim në detet e mëdha, dhe bartja e pasagjerëve me pagesë ose të shfrytëzuara me qëllim të aktivitetit komercial, industrial ose të peshkimit, për shpëtim ose asistencë në det, ose për peshkim në bregdet, me përjashtim të furnizimit të anijeve;

1.2. furnizimi, modifikimi, riparimi, mirëmbajtja, marrja me qira-charter dhe dhënia me qira e anijeve të referuara në nën-paragrafin 1.1 të këtij paragrafi, dhe furnizimi, dhënia me qira, riparimi dhe mirëmbajtja e pajisjeve, duke përfshirë këtu pajisjet e peshkimit, të inkuorporuara ose të shfrytëzuara këtu;

1.3. furnizimi i shërbimeve tjera nga ato të referuara në nën-paragrafin 1.2 të këtij paragrafi, për të plotësuar nevojat direkte të anijeve të referuara në nën-paragrafin 1.1 të këtij neni ose të ngarkesës së tyre;

1.4. furnizimi me mallra, derivate për aeroplanët e shfrytëzuar për linjat ajrore që veprojnë për konsideratë kryesisht në rrugët ndërkombëtare;

1.5. furnizimi, modifikimi, riparimi, mirëmbajtja, "chartering" dhe dhënia me qira e aeroplanëve të referuara në nën-paragrafin 1.4 të këtij paragrafi, dhe furnizimi, dhënia me qira, riparimi dhe mirëmbajtja e pajisjeve të inkuorporuara ose të shfrytëzuara këtu.

2. Furnizimi i shërbimeve tjera nga ato të referuara në nën-paragrafin 1.5 të paragrafit 1 të këtij neni, për t'i plotësuar nevojat direkte të aeroplanëve të referuar në nën-paragrafin 1.4., të paragrafit 1 të këtij neni ose të ngarkesës së tyre.

KAPITULLI XII

LIRIMET NË LIDHJE ME TRANSAKSIONET E CAKTUARA TË TRAJTUARA SI EKSPORTE, LIRIMET PËR FURNIZIMIN E SHËRBIMEVE NGA NDËRMJETËSUESIT, DHE LIRIMET NË LIDHJE ME ARANZHIMET DOGANORE DHE TË NGJASHME

Neni 33

Lirimet në lidhje me transaksionet e caktuara që trajtohen si eksporte

1. Transaksionet në vijim që trajtohen si eksporte janë të liruara:

1.1. furnizimi i mallrave ose shërbimeve nën aranzhimin diplomatik dhe konsullor, furnizimi i mallrave dhe shërbimeve për personelin e huaj të misioneve speciale diplomatike dhe konsullore të akredituara në Kosovë, duke përfshirë këtu edhe anëtarët e tyre të familjes;

1.2. furnizimi i mallrave ose shërbimeve për organet ndërkombëtare dhe ndërqeveritare

të njohura si të tilla nga autoritetet publike të Kosovës, për anëtarët e organeve të tilla, brenda limiteve dhe nën kushtet e parashtruara nga konventat ndërkombëtare, të cilat caktohen nga organet ose me marrëveshjen e autoriteteve kompetente;

1.3. furnizimi i mallrave ose shërbimeve për NATO-n dhe KFOR-in me destinim ose për forcat e armatosura të NATO-s dhe KFOR-it për shfrytëzim nga këto forca ose për personelin civil që i shoqëron ata, për mensat ose klubet e atyre forcave, kur forcat e tilla marrin pjesë në mbrojtjen e përbashkët dhe përpjekjet e ruajtjes së paqes;

1.4. furnizimi i arit për Bankën Qendrore.

2. Ujitja e tokave bujqësore dhe furnizimet e mallrave të listuara në Shtojcën IV të këtij ligji.

3. Lirime të veçanta:

3.1. furnizimi i mallrave dhe shërbimeve të financuara nga të ardhurat e donacioneve të bëra për buxhetin ose nëpërmes buxhetit të Kosovës ose nën mbikëqyrjen e organeve kompetente ose të financuara direkt nga kontratat për Ministrinë, autoritetet lokale dhe organet tjera të rregulluara me ligj, nga qeveritë, agjencitë qeveritare, organizatat qeveritare dhe jo-qeveritare në mbështetje të programeve dhe projekteve humanitare dhe të rindërtimit, përfshirë projektet e Integriteteve Evropiane në Kosovë;

3.2. furnizimi i mallrave dhe shërbimeve të bëra për Kombet e Bashkuara ose ndonjë nga agjencitë e saj, Banka Botërore dhe organizatat ndërkombëtare ndërqeveritare.

3.3. furnizimi i mallrave dhe shërbimeve publike të bëra për Bashkësitë fetare të Kosovës në pajtueshmëri me legjislacionin përkatës për Liritë Fetare në Kosovë dhe ligjet e tjera të zbatueshme.

3.4. përkufizimi i mallrave dhe shërbimeve sipas nën-paragrafit 3.3 të këtij paragrafi, do të përcaktohet me akt nënligjor të nxjerrë nga Ministri i Financave.

3.5. furnizimi i mallrave dhe shërbimeve të bashkë-financuara nga të ardhurat e donacioneve të qeverive të huaja dhe buxhetit të Kosovës për projekte të përfitimit publik, nëse lirimi është i paraparë me marrëveshje në mes të palëve dhe participimi i buxhetit të Kosovës nuk është më i madh se njëzet përqind (20%).

4. Transporti ajror dhe hekurudhor ndërkombëtar i pasagjerëve dhe transporti i mallrave të tyre shoqëruese, siç janë valixhet ose furnizimet e shërbimit që lidhen me transportin e pasagjerëve.

4.1. transporti ajror dhe hekurudhor ndërkombëtar i pasagjerëve nënkupton transportin e pasagjerëve me tren dhe aeroplan, kur transporti kryhet:

4.1.1. nga një vend në territorin e Kosovës në një vend jashtë territorit të Kosovës, apo;

4.1.2. nga një vend jashtë territorit të Kosovës në një vend në territorin e Kosovës.

5. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për rregullat dhe kushtet për zbatimin e këtij neni dhe mund të kufizojë shtrirjen e këtyre lirimeve.

Neni 34**Lirimet për furnizimin e shërbimeve nga ndërmjetësuesit**

Furnizimi i shërbimeve nga ndërmjetësuesit që veprojnë në emër dhe në interesin e personit tjetër, ku ata marrin pjesë në transaksionet e referuara në kapitullin X, XI dhe XII të këtij ligji, apo të transaksioneve të zhvilluara jashtë Kosovës, do të jenë të lira.

Neni 35**Depot doganore dhe aranzhimet e ngjashme**

1. Transaksionet vijuese të trajtuara si eksport janë të lira:

1.1. furnizimi i mallrave që janë vendosur nën një aranzhim, procedurë apo trajtim ashtu siç është referuar në nenin 23, nën-paragrafin 2.1 të këtij ligji.

1.2. furnizimi i shërbimeve që drejtpërdrejt ka të bëjnë me mallrat e vendosura nën një aranzhim, procedurë apo trajtim, ashtu siç është referuar në nenin 23, nën-paragrafin 2.1 të këtij ligji.

2. Furnizimi i mallrave në “duty free shop” në aeroport me linja ajrore ndërkombëtare, me kusht që udhëtarët të bartin mallrat e tilla si valixhe personale në një vend tjetër përmes mjetit ajror. Për qëllime të këtij paragrafi udhëtari konsiderohet të jetë një person i cili ka biletën ku përmendet destinimi i aeroportit apo portit detar të një vendi tjetër.

3. Furnizimi i mallrave i ofruar për mjete ajrore për shitje, për udhëtarët në bord, ku vendi i arrijës gjendet jashtë Kosovës.

KAPITULLI XIII**ZBRITJET****Neni 36****E drejta për të zbritur TVSH-në**

1. E drejta për të zbritur TVSH-në e zbritshme duhet të lindë në kohën kur TVSH-ja bëhet e ngarkueshme. Personi i tatueshëm nuk mund të zbres TVSH-në e zbritshme para periudhës tatimore në të cilën ai i ka pranuar faturat për mallrat apo shërbimet e furnizuara për të ose në të cilën ai ka pranuar deklaratën e doganës për mallrat e importuara.

2. Përveç nëse është përcaktuar ndryshe me këtë ligj, personi i tatueshëm mund të zbres nga obligimet e tij të TVSH-së, obligimin e TVSH-së apo TVSH-në e paguar në lidhje me blerjet e mallrave ose shërbimeve, këtu e tutje TVSH-ja e zbritshme, me kusht që ai të ketë shfrytëzuar apo do të shfrytëzojë ato mallra ose shërbime për qëllime të transaksioneve të tij të tatueshme:

2.1. obligimi i TVSH-së së zbritshme ose të paguar brenda territorit të Kosovës në lidhje me mallrat apo shërbimet e furnizuara ose që do të furnizohen për të nga personi tjetër i tatueshëm;

2.2. obligimi i TVSH-së së zbritshme ose TVSH-ja e paguar brenda territorit të Kosovës

në lidhje me importimin e mallrave;

2.3. obligimi i TVSH-së së zbritshme në pajtueshmëri me paragrafin 1, të nenit 12 dhe nenit 16 të këtij ligji.

3. Përveç zbritjeve të referuara në paragrafin 2 të këtij neni, çdo person i tatueshëm gjithashtu duhet të ketë të drejtën që të zbres TVSH-në e zbritshme të referuar këtu përderisa mallrat dhe shërbimet shfrytëzohen për qëllimet si në vijim:

3.1. transaksionet e lidhura me aktivitetin nga paragrafi 1, i nenit 4 të këtij ligji dhe të zhvilluara jashtë Kosovës, në të cilat ai tatim është obligim apo është paguar, në lidhje me të cilën TVSH-ja do të jetë e zbritshme nëse janë zhvilluar jashtë Kosovës;

3.2. transaksionet të cilat janë të liruara sipas Kapitullit X, XI dhe XII të këtij ligji.

3.3. cilido nga transaksionet e liruara në pajtueshmëri me nën-paragrafët 1.1 deri në 1.6, të paragrafit 1, të nenit 28 të këtij ligji, nëse konsumatori është i vendosur jashtë Kosovës ose nëse ato transaksione janë të lidhura direkt me mallrat me destinim për eksport për në vendin jashtë Kosovës.

4. Për mallrat dhe shërbimet e shfrytëzuara ose që do të shfrytëzohen nga një person i tatueshëm, për transaksionet e parapara me paragrafin 2 dhe 3, të nenit 36 të këtij ligji, për të cilat mund të zbritet TVSH-ja dhe për transaksionet për të cilat nuk duhet të zbritet TVSH-ja, mund të zbritet vetëm ajo pjesë e TVSH-së që i atribuohet transaksionit të parë. Pjesa e TVSH-së së zbritshme duhet të përcaktohet në pajtueshmëri me nenin 39 të këtij ligji për të gjitha transaksionet e zhvilluara nga personi i tatueshëm.

5. Personi i tatueshëm nuk duhet të zbret TVSH-në e zbritshme në:

5.1. jahtet dhe barkat me destinim për sport dhe rekreacion, aeroplanin privat, veturat dhe motoçikletat e shfrytëzuara për qëllime jo biznesore, derivatet dhe lubrifikantët, dhe pjesët rezervë dhe shërbimet të lidhura me këto, ndryshe nga anijet ose automjetet e shfrytëzuara për lizing dhe për dhënie me qira, për rishitje dhe automjetet e shfrytëzuara në shkollat për vozitje, për ofrimin e programit të trajnimit për vozitës në pajtueshmëri me rregulloret në fuqi, automjetet e kombinuara për të zhvilluar një aktivitet të linjës publike dhe linjës speciale të transportit. Nëse automjeti nuk është shfrytëzuar ekskluzivisht për zhvillimin e një aktiviteti për transport publik dhe për linjë speciale të transportit, personi i tatueshëm mund të kërkojë zbritje të TVSH-së vetëm për pjesën që lidhet me zhvillimin e këtij aktiviteti;

5.2. vlera totale e blerjes dhe shpenzimet rrjedhëse lidhur me veturat e shfrytëzuara edhe për qëllime personale, njëkohësisht për qëllime biznesi. Në këto raste e drejta për të zbritur TVSH-në e zbritshme lejohet deri në pesëdhjetë përqind (50%).

5.3. shpenzimet e përfaqësimit që përfshijnë vetëm shpenzimet për mikpritje dhe zbavitje gjatë kontakteve shoqërore dhe të biznesit, duke përfshirë shpenzimet e ushqimit, pijet dhe shpenzimet e akomodimit.

5.4. në rast se pasuria e paluajtshme që është pjesë e aseteve të biznesit të një personi të tatueshëm dhe shfrytëzohet për qëllime të biznesit të personit të tatueshëm dhe për shfrytëzim privat ose për stafin e tij, ose në përgjithësi, për qëllime tjera nga ato të

biznesit të tij, TVSH-ja mbi shpenzimet që lidhen me këtë pasuri do të jetë e zbritshme vetëm deri në proporcionin e shfrytëzimit të pasurisë për qëllime të biznesit të personit të tatueshëm.

5.5. si përjashtim i nenit 15 të këtij ligji, ndryshimet në proporcionin e shfrytëzimit të pasurisë së paluajtshme, të referuara në nën-paragrafin 5.4 të këtij paragrafi, do të merren parasysh në përputhje me parimet e përcaktuara në nenin 41 të këtij ligji.

5.6. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të përcaktuar implementimin dhe shpenzimet të cilat i nënshtrohen kufizimeve.

Neni 37

Ushtrimi i të drejtës për zbritje

1. E drejta për zbritje lind në kohën kur tatimi i zbritshëm bëhet i ngarkueshëm.
2. Për të ushtruar të drejtën e tij për zbritje të TVSH-së së zbritshme, personi i tatueshëm duhet që së paku:
 - 2.1. në lidhje me të gjitha zbritjet e referuara në Kapitullin e XIII të këtij ligji të mbajë një faturë ose një dokument që shërben si faturë në pajtueshmëri me Kapitullin XV të këtij ligji. Në lidhje me zbritjet sipas nën-paragrafit 2.2., të paragrafit 2, të nenit 36 të këtij ligji të ketë një dokument importi "Dokumenti Unik Doganor - DUD", në të cilin ai është i cekur si pranues i dërgesës apo importues dhe i cili e cek shumën ose mundëson llogaritjet e obligimit tatimor.
3. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të përcaktuar rregullat dhe dokumentet shtesë për të dëshmuar TVSH-në e zbritshme në veçanti në lidhje me:
 - 3.1. zbritjet sipas nën-paragrafit 2.3., të paragrafit 2, të nenit 36 të këtij ligji;
 - 3.2. zbritjet sipas nën-paragrafëve 2.1 dhe 2.2., të paragrafit 2, të nenit 36 të këtij ligji;
 - 3.3. zbritjet në lidhje me transaksionet e përshkruara në Kapitullin X, XI dhe XII të këtij ligji;
 - 3.4. rastet e referuara në nenin 52 të këtij ligji kur personi është i obliguar të paguaj TVSH si klient ose blerës;
 - 3.5. Personi i tatueshëm, i cili paguan kompensimin e TVSH-së, ka të drejtë të zbres kompensimin e TVSH-së si të zbritshme, me kusht që kompensimin e TVSH-së si dhe vlerën e mallrave dhe shërbimeve të pranuar t'ua ketë paguar bujqve, fermerëve dhe që mallrat dhe shërbimet bujqësore të jenë të destinuara për kryerjen e furnizimeve të tatueshme, për të cilat është e përcaktuar e drejta për zbritjen e TVSH-së së zbritshme.
 - 3.6. zbritjet në lidhje me aplikimin e skemave speciale të Kapitullin XIX të këtij ligji.

Neni 38**Mënyra e ushtrimit të së drejtës për të zbritur TVSH-në e zbritshme**

1. Personat e tatueshëm bëjnë zbritjen duke zbritur nga shuma totale e obligimit të TVSH-së për një periudhë të caktuar tatimore, shumën totale të TVSH-së në lidhje me të cilën gjatë së njëjtës periudhë ka lindur e drejta për ta zbritur në pajtueshmëri me paragrafin 1 dhe 2, të nenit 37 të këtij ligji.
2. Nëse personi i tatueshëm nuk e zbret TVSH-në e tij të zbritshme në këtë periudhë tatimore, ai mund ta zbres këtë shumë të TVSH-së së zbritshme në çdo kohë pas kësaj periudhe tatimore, mirëpo, jo më vonë se në periudhën e fundit tatimore të vitit kalendarik që vijon pas vitit në të cilin ai e ka pasur të drejtën që të zbres TVSH-në e zbritshme.
3. Nëse personi i tatueshëm pranon një faturë që tregon TVSH-në nga personi i cili nuk ka të drejtë që të kërkojë TVSH-në sipas këtij ligji, ai nuk duhet të zbres TVSH-në e paraqitur si TVSH të zbritshme, pavarësisht nga ajo se ai e ka paguar atë TVSH.
4. Nëse një person i tatueshëm pranon një faturë që tregon një shumë të TVSH-së e cila e tejkalon shumën e TVSH-së, e cila është dashur të ngarkohet sipas këtij ligji, personi i tatueshëm nuk duhet të zbres shumën e tepërt si TVSH të zbritshme, edhe nëse është paguar ajo TVSH.

Neni 39**Llogaritja e pjesës së TVSH-së së zbritshme që lejohet si e zbritshme**

1. Në rastin e mallrave dhe shërbimeve të shfrytëzuara nga personi i tatueshëm për realizimin e transaksioneve për të cilat TVSH-ja është e zbritshme për mallrat dhe shërbimet e shfrytëzuara dhe për realizimin e transaksioneve lidhur me të cilat TVSH-ja nuk është e zbritshme për mallrat dhe shërbimet e shfrytëzuara, është e zbritshme vetëm pjesa e TVSH-së që i atribuohet transaksioneve për të cilat TVSH-ja është e zbritshme. Personi i tatueshëm mund të autorizohet nga ATK-ja që të bëjë zbritjen e TVSH-së duke u bazuar në shfrytëzimin real të bërë, nëse ai ofron në shënimet e tij të kontabilitetit të dhënat mbi TVSH-në e zbritshme për të cilën ai ka të drejtën dhe për të cilën nuk e ka të drejtën e zbritjes për mallrat dhe shërbimet e shfrytëzuara.
2. Proporcioni i zbritshëm duhet të gjendet nga ndarja që përbëhet nga shumat si në vijim:
 - 2.1. në numërues - shumën totale, me përjashtim të TVSH-së, të qarkullimit vjetor që i atribuohet transaksioneve për të cilat personi i tatueshëm e ka të drejtën që të zbres TVSH-në e zbritshme;
 - 2.2. në emërues - shumën e përfshirë në numërues dhe shumën e qarkullimit total vjetor për të cilën personi i tatueshëm nuk e ka të drejtën që të zbres TVSH-në, duke përfshirë subvencionet ndryshe nga ato të lidhura me çmimin e furnizimeve të mallrave dhe shërbimeve sikur që janë referuar në paragrafin 1, të nenit 24 të këtij ligji.
3. Llogaritja e proporcionit të zbritshëm nuk duhet të përfshijë:
 - 3.1. shumën e qarkullimit të atribueshëm për furnizimet e mallrave kapitale të shfrytëzuara nga personi i tatueshëm për nevoja të biznesit të tij;
 - 3.2. shumën e furnizimit të shërbimeve financiare sikur që janë referuar në paragrafin 1,

të nenit 28 të këtij ligji, nëse janë zhvilluar në baza jo të rregullta.

4. Proporcioni i zbritshëm i TVSH-së duhet të përcaktohet në baza vjetore si përqindje dhe duhet të rrumbullakohet në një numër të plotë që pason.

5. Proporcioni i përkohshëm i zbritshëm dhe proporcioni aktual i zbritshëm përcaktohen si vijon:

5.1. proporcioni i zbritshëm për vitin aktual duhet të përcaktohet përkohësisht duke u bazuar në të dhënat e transaksioneve të vitit të mëparshëm si proporcioni i përkohshëm i zbritshëm. Në mungesë të të dhënave mbi transaksionet e vitit të mëparshëm ose kur shumat kanë qenë të parëndësishme, proporcioni i përkohshëm i zbritshëm duhet të përcaktohet nga personi i tatueshëm bazuar në parashikimet e tij, për të cilin duhet të njoftojë ATK-në;

5.2. proporcioni i zbritshëm përfundimisht duhet të përcaktohet kur vëllimi aktual i transaksioneve është i njohur në vitin për të cilin është përcaktuar proporcioni i tatueshëm si proporcioni aktual i zbritshëm;

5.3. nëse është parë se zbritja e TVSH-së së zbritshme, duke u bazuar në proporcionin e përkohshëm të zbritshëm, ka qenë më e lartë apo më e ulët se sa që është dashtë të jetë në lidhje me të dhënat aktuale mbi vëllimin e transaksioneve, zbritja e TVSH-së së zbritshme duhet të rregullohet sipas rrethanave në deklaratën tatimore të periudhës tatimore të janarit të vitit vijues, i cili është viti në të cilin është përcaktuar proporcioni aktual i zbritshëm.

6. Pavarësisht nga paragrafi 2 i këtij neni, personi i tatueshëm mund të përcaktojë proporcionin e zbritshëm për secilën fushë individuale të aktivitetit të tij në mënyrë të ndarë, me kusht që ai të mbajë shënime të ndara për secilën fushë individuale të aktivitetit të tij si dhe me kusht që ai të njoftojë ATK-në mbi metodën e përcaktimit të proporcionit të zbritshëm. Nëse ATK-ja pranon njoftimin së paku pesëmbëdhjetë (15) ditë para fillimit të periudhës së re tatimore, personi i tatueshëm mund të fillojë të llogarit proporcionin e zbritshëm sipas këtij paragrafi në periudhën e parë tatimore që vijon pas periudhës tatimore në të cilën ai e ka informuar ATK-në në lidhje me vendimin e tij ose me fillimin e periudhës së ardhshme tatimore. Personi i tatueshëm duhet të llogarit proporcionin e zbritshëm, të zgjedhur sipas këtij paragrafi për së paku dymbëdhjetë (12) muaj. Nëse personi i tatueshëm dëshiron të ndryshojë prapë metodën e llogaritjes së proporcionit të zbritshëm, ai duhet të njoftojë ATK-në përsëri për këtë ndryshim brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve para fillimit të periudhës tatimore në të cilën do të shfrytëzohet metoda e re.

7. ATK-ja mund që:

7.1. pas njoftimit të bërë në pajtueshmëri me paragrafin 6 të këtij neni, t'ia ndaloj personit të tatueshëm që të shfrytëzojë metodën e zgjedhur për përcaktimin e proporcionit të zbritshëm, nëse metoda e zgjedhur nuk i mundëson ATK-së që të kontrollojë në mënyrë adekuate zbritjen e TVSH-së së zbritshme;

7.2. të autorizojë apo kërkojë nga personi i tatueshëm që të bëjë zbritjen duke u bazuar në shfrytëzimin real të bërë për të gjithë apo për një pjesë të mallrave dhe shërbimeve.

Neni 40**Kërkesat për rimbursim të TVSH-së**

1. Personi i tatueshëm mund të bartë kreditin e tepërt të TVSH-së në periudhën tatimore vijuese apo mund të dorëzojë kërkesën për rimbursim të TVSH-së, nëse personi i tatueshëm ka bartur tepërcën e TVSH-së së zbritshme për tre (3) muaj radhazi. Deklarata e TVSH-së e personit të tatueshëm pasqyron një shumë të zbritjeve e cila e tejkalon shumën e obligimit të TVSH-së. Krediti i tepërt i bartur i TVSH-së mund të zbatohet kundrejt detyrimeve të TVSH-së në periudhat tatimore pasuese.

2. Pa paragjykuar Ligjin përkatës për Administratën Tatimore dhe Procedurat, dhe me qëllim të sigurimit të zbatimit të drejtë dhe të saktë të këtij neni, për kërkesat e rimbursimit të TVSH-së duhet të zbatohen procedurat si në vijim:

2.1. personi i tatueshëm mund të kërkojë rimbursimin e TVSH-së nëse për tre (3) muaj radhazi është në kreditim dhe në fund të muajit të tretë shuma e kreditimit të TVSH-së kalon vlerën prej tremijë euro (3000 €), si dhe nëse janë dorëzuar të gjitha deklaratat e TVSH-së dhe tatimeve tjera për të gjitha periudhat tatimore të kaluara.

2.2. personi i tatueshëm që ka eksporte, mund të kërkojë rimbursimin e TVSH-së pas secilës periudhë tatimore, me kusht që të plotësohen kushtet si në vijim:

2.2.1. shuma e kreditit të TVSH-së tejkalon tremijë euro (3000€) në fund të periudhës tatimore;

2.2.2. personi i tatueshëm t'i përmbushë të gjitha dispozitat e aplikueshme doganore dhe të TVSH-së, dhe;

2.2.3. të jenë dorëzuar të gjitha deklaratat e TVSH-së dhe deklaratat e tjera tatimore për të gjitha periudhat e kaluara.

3. Dëshmitë në lidhje me kërkesën e rimbursimit të TVSH-së janë si në vijim:

3.1. në momentin e bërjes së kërkesës për rimbursim, personi i tatueshëm duhet të posedojë të gjitha evidencat dhe dokumentet e referuara në paragrafin 4 të këtij neni dhe të përcaktuara me aktin nënligjor nga Ministri i Financave;

3.2. ATK-ja nuk do të bëjë rimbursimin nëse personi i tatueshëm nuk posedon evidencat dhe dokumente, ose nëse ka indikacione që të dhënat e raportuara në deklaratën e TVSH-së në të cilën është raportuar shuma e rimbursimit të TVSH-së dhe deklaratat e mëparshme të TVSH-së nuk janë të sakta. Indikacionet e tilla duhet të dokumentohen në raport zyrtar të zyrtarit të ATK-së ose Doganës. Raporti zyrtar siguron evidencë derisa personi i tatueshëm të dëshmojë të kundërtën. ATK me një vendim të arsyetuar duhet të njoftojë personin e tatueshëm për mbajtjen e rimbursimit dhe ofrojë shpjegim për arsyet e mbajtjes së rimbursimit;

3.3. rimbursimi do të mbahet derisa zyra kompetente e ATK-së të pranojë evidencat e nevojshme, dokumentet dhe deklaratat tatimore që kanë munguar. Nëse dokumentacioni nuk sigurohet brenda afateve të parapara, të caktuara nga ATK-ja, kontrolli i kërkesës për rimbursim të TVSH-së do të mbyllet dhe raporti final i cili do të shpjegojë arsyet për mos aprovimin e kërkesës së rimbursimit do t'i lëshohet dhe ofrohet tatimpaguesit;

3.4. gjatë periudhës që mbahet rimbursimi i TVSH-së, për rimbursimin e vonuar siç referohet në nën-paragrafin 3.2 dhe 3.3 të këtij paragrafi, nuk krijohet interes.

4. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të përcaktuar:

4.1. procedurat dhe kushtet në lidhje me rimbursimet e TVSH-së që kanë të bëjnë me deklaratat periodike të TVSH-së, dhe;

4.2. procedurat alternative për rimbursimin e TVSH-së për personat të cilët nuk janë të obliguar të dorëzojnë deklaratat e TVSH-së, personat të cilët ndërprejnë aktivitetin e tyre ekonomik dhe personat e tatueshëm dhe konsumatorët që nuk janë të vendosur në Kosovë.

Neni 41

Rregullimet e zbritjeve

1. Zbritja fillestare duhet të rregullohet si në vijim:

1.1. në qoftë se përcaktohet më vonë se zbritja e TVSH-së së zbritshme është llogaritur më lartë ose më ulët sesa shuma për të cilën personi i tatueshëm ka pasur të drejtë.

1.2. pasi që të dorëzohet deklarata e TVSH-së, ndodhin ndryshime në faktorët që shfrytëzohen për zbritje të TVSH-së së zbritshme, ku për shembull blerjet anulohen ose çmimet janë ulur pasi që ka ndodhë furnizimi.

2. Në lidhje me mallrat kapitale, rregullimi duhet të kryhet gjatë pesë (5) viteve kalendarike. Për pasurinë e paluajtshme duhet të vlejë një periudhë njëzet (20) vite.

3. Periudha korigjuese që i referohet paragrafit 2 të këtij neni duhet të konsiderohet si pesë (5) vjet, duke filluar me/dhe përfshirë vitin në të cilin ka filluar shfrytëzimi i pajisjes. Në rast të pasurisë së paluajtshme njëzet (20) vite kalendarike duke filluar dhe përfshirë vitin kur ka filluar të shfrytëzohet objekti.

4. Rregullimet vjetore duhet të bëhen vetëm në lidhje me një të pestën (1/5), respektivisht një të njëzetën (1/20) e TVSH-së së ngarkuar mbi mallrat kapitale. Ky rregullim duhet të bëhet mbi bazat e ndryshimeve të së drejtës së zbritjes për vitet pasuese në lidhje me TVSH-në e zbritshme që është zbritur në lidhje me mallrat kapitale. Nuk do të bëhet asnjë rregullim në zbritjen e TVSH-së së zbritshme nëse diferenca në proporcionin aktual të zbritshëm, koeficienti i kreditimit tatimor, është më pak se sa tre përqind (3%) të vlerës së TVSH-së së zbritshme.

5. Nëse këto furnizohen gjatë periudhës së rregullimit, mallrat kapitale duhet të trajtohen sikur të jenë aplikuar në një aktivitet ekonomik të personit të tatueshëm derisa të përfundon periudha rregulluese. Aktiviteti ekonomik duhet të supozohet se është plotësisht i tatueshëm në rastet kur furnizimi i mallrave kapitale është i tatuar. Aktiviteti ekonomik duhet të supozohet se është plotësisht i liruar në rastet kur furnizimi i mallrave është i liruar. Rregullimi që parashihet në paragrafin 4 të këtij neni do të bëhet vetëm njëherë lidhur me gjithë periudhën e mbuluar nga periudha korigjuese që mbetet për t'u shfrytëzuar.

6. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të regjistruar rregullimet e TVSH-së dhe për të përcaktuar TVSH-në e zbritshme dhe të pa-zbritshme në lidhje me këto rregullime.

Neni 42**Zbritjet e TVSH-së së zbritshme në fillimin e aktivitetit ekonomik si person i tatueshëm i regjistruar për TVSH**

1. Në ditën kur regjistrimi për nevoja të TVSH-së bëhet i vlefshëm, personi i tatueshëm duhet të fitojë të drejtën për zbritje të TVSH-së së zbritshme për mallrat të cilat ai i ka në stok në momentin e arritjes së limitit bazuar në nenin 6, 7 dhe 8 të këtij ligji. Zbritja e TVSH-së së zbritshme, mund të verifikohet nga ATK-ja duke u bazuar në informatat nga kontabiliteti i personit të tatueshëm dhe nga të dhënat e stokut të mallrave.
2. Personi i tatueshëm varësisht nga implementimi i këtij neni mund të zbresë TVSH-në e zbritshme në proporcion me furnizimet e bëra përderisa e drejta e zbritjes ekziston, mirëpo, nuk duhet ta ketë të drejtën për rimbursim të TVSH-së në këto baza.
3. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për zbatimin e këtij neni.

**KAPITULLI XIV
BORXHET E KËQIJA****Neni 43****Borxhi i keq për nevoja të TVSH-së**

1. Kur një pagesë nuk është marrë plotësisht apo pjesërisht për një furnizim të tatueshëm prej furnizuesit dhe është shpallur si i pa-mbledhshëm duke inicuar procedurat në organet gjyqësore, lejohet zbritja e TVSH-së përkatëse, e cila është TVSH-ja e zbatuar në përputhje me këtë Ligj për shumën e pa-arkëtuar të borxhit të keq.
2. Zbritja e TVSH-së lejohet në çdo periudhë tatimore pasi borxhi bëhet borxh i keq dhe fillon, të paktën, gjashtë (6) muaj pas mbylljes së periudhës tatimore, për të cilën TVSH-ja ishte zbatuar në lidhje me furnizimin.
3. Personi i tatueshëm duhet të lëshojë një faturë për shumën e pa-arkëtuar ku të shkruhen fjalët "Borxh i keq" si dhe numri i faturës, me të cilën lidhet ky borxh, faturë, e cila i shërben shitësit për të zvogëluar detyrimin për TVSH-në dhe blerësit për të zvogëluar TVSH-në e zbritshme.
4. Kur zbritja e TVSH-së për borxhin e keq është kryer siç parashikohet në këtë nen dhe ky borxh paguhet më vonë plotësisht apo pjesërisht, shuma e arkëtuar trajtohet si një furnizim i ri dhe në faturën e lëshuar për këtë furnizim cilësohet numri i faturës së borxhit të keq si dhe shkruhet shprehja "Borxh i keq i paguar".
5. Për shumën deri në pesëqind (500 €) të trajtuar si borxh të keq nuk kërkohet iniciimi i procedurave në organet gjyqësore.
6. Shuma e pa-arkëtuar nuk do të konsiderohet borxh i keq nëse:

6.1. transaksionet me të njëjtin borxhli janë përsëritur pas shpalljes së borxhit të keq;

6.2. borxhi i keq është ndërmjet palëve të lidhura;

6.3. nuk ka evidencë të mjaftueshme se janë bërë përpjekje substanciale për të vjelë borxhin, përfshirë çdo veprim të aplikueshëm për të maksimalizuar mbledhjen e borxhit.

7. Ministri i Financave mund të autorizojë zbatimin e skemës së veçantë për ndërmarrjet që ushtrojnë aktivitet me interes publik.

KAPITULLI XV

FATURIMI DHE LËSHIMI I DOKUMENTEVE TË TJERA TATIMORE

Neni 44

Lëshimi nga personi i tatueshëm i faturave dhe dokumenteve të tjera që shërbejnë si fatura

1. Çdo person i tatueshëm duhet të sigurohet që është lëshuar një faturë qoftë nga ai vetë, nga blerësi i tij, në emrin e tij dhe në llogarinë e tij nga pala e tretë, në rastet si në vijim:

1.1. furnizimet e mallrave dhe shërbimeve të cilat ai i ka bërë për personin tjetër të tatueshëm dhe personin jo të tatueshëm;

1.2. cilado pagesë e bërë në llogarinë e tij, para se të bëhet njëra nga furnizimet e mallrave të referuara në nën-paragrafin 1 të këtij neni.

1.3. cilado pagesë e bërë në llogarinë e tij nga personi tjetër i tatueshëm dhe personi jo i tatueshëm përpara se të jetë bërë apo përfunduar ofrimi i shërbimeve.

2. Një faturë përmbledhëse mund të lëshohet nëse personi i tatueshëm kryen disa furnizime të ndara të mallrave ose shërbimeve gjatë periudhës tatimore.

3. Nëse një faturë i është lëshuar një personi tjetër të tatueshëm, ajo duhet të përmbajë të dhënat e përcaktuara në nenin 45 të këtij ligji, ose nëse i është lëshuar personave të tjerë, ajo duhet të përmbajë së paku të dhënat e përcaktuara në nenin 46 të këtij ligji.

4. Fatura duhet të lëshohet para ditës së pesëmbëdhjetë (15) të muajit që vijon, pas muajit në të cilin ka ndodhur momenti i lindjes së detyrimit. Faturat duhet të lëshohen në pajtueshmëri me kërkesat e legjislacionit tatimor në fuqi.

5. Faturat e krijuara nga blerësi në lidhje me furnizimet e bëra për të:

5.1. Fatura mund të lëshohet nga blerësi ose klienti i një malli, apo shërbimi për furnizimet e mallrave ose shërbimeve të marra prej tij nga një person i tatueshëm nëse ka një marrëveshje paraprake midis dy palëve dhe me kushtin që të ekzistojë një procedurë për pranimin nga furnizuesi i mallit ose shërbimit të çdo fature të lëshuar për llogari dhe në emër të tij.

5.2. ATK-ja mund të imponojë kushtet për procedurat e tilla dhe gjithashtu mund të imponojë kushte specifike për personat e tatueshëm që nuk janë të vendosur në Kosovë, mirëpo, që furnizojnë mallra ose shërbime në Kosovë.

Neni 45**Përmbajtja e faturave të lëshuara nga personi i tatueshëm për personin e tatueshëm**

1. Personi i tatueshëm, i cili lëshon një faturë për personin e tatueshëm, në faturë duhet të paraqes të dhënat si në vijim:

1.1. datën e lëshimit;

1.2. numrin rendor që mundëson identifikimin e faturës;

1.3. numrin e regjistrimit të TVSH-së si dhe numrin fiskal të personit të tatueshëm me të cilin ai furnizon mallra ose shërbime;

1.4. numrin e regjistrimit të TVSH-së si dhe numrin fiskal të klientit apo të blerësit, nëse klienti apo blerësi është i obliguar të paguaj TVSH-në në mallrat apo shërbimet e furnizuara për të;

1.5. emrin dhe adresën e plotë të personit të tatueshëm dhe klientit apo blerësit të tij;

1.6. sasinë dhe natyrën e mallrave të furnizuara, ose nivelin dhe natyrën e shërbimeve të bëra;

1.7. datën në të cilën është bërë apo përfunduar furnizimi i mallrave ose shërbimeve, ose datën e pranimit të pagesës në llogari, përderisa ajo datë mund të përcaktohet dhe ndryshon nga data e lëshimit të faturës;

1.8. shumën e tatueshme në të cilën është ngarkuar TVSH-ja për secilën shkallë individuale, ose për të cilën aplikohen lirimet individuale, çmimi i njësisë duke përfshirë TVSH-në për mallrat apo shërbimet dhe çdo ulje të çmimit dhe zbritje që nuk është përfshirë në çmimin e njësisë;

1.9. normën e aplikuar të TVSH-së;

1.10. shumën e TVSH-së, me përjashtim aty ku është aplikuar aranzhimi i veçantë, në pajtueshmëri me këtë ligj;

1.11. në rast se personi i tatueshëm furnizon mallra ose shërbime për të cilat është paraparë liri nga TVSH-ja, fatura duhet të tregojë dispozitën e këtij ligji, e cila e përcakton atë liri;

1.12. nëse personi i tatueshëm furnizon mallra ose shërbime, ku klienti është i obliguar të paguaj TVSH-në, duhet të bëhet referencë në dispozitën e aplikueshme të këtij ligji ose ndonjë referencë tjetër që tregon se furnizimi i mallrave ose shërbimeve i nënshtrohet procedurës së ngarkesës së kundërt duke u referuar në nën-paragrafët 1.2, 1.3 dhe 1.4., të paragrafit 1, të nenit 52 të këtij ligji.

1.13. një person i tatueshëm i cili ngarkon TVSH-në në skemën e marzhës së bërë për agentët tregtar, në faturë duhet të ceket dispozita e këtij ligji sipas së cilës është ngarkuar TVSH-ja në diferencën e çmimit duke ju referuar nenit 58 të këtij ligji;

1.14. kur zbatohet njëra nga aranzhimet speciale të zbatueshme për mallrat e dorës së dytë, punët artistike, artikujt e koleksionistëve dhe artikujt antik, duhet të bëhet referenca në nenet relevante të këtyre aranzhimeve duke ju referuar nenit 59 të këtij ligji;

1.15. kur personi që lëshon faturën është i obligueshëm për të paguar TVSH-në si përfaqësues tatimor sipas paragrafit 5, të nenit 52 të këtij ligji, në faturë duhet të shënojnë detajet e obligueshme, të cilat janë: numri i regjistrimit të TVSH-së, emri dhe adresa e tij e plotë.

Neni 46

Përmbajtja e një fature të lëshuar nga personi i tatueshëm për personin tjetër

1. Një person i tatueshëm i cili lëshon faturë për personat tjerë nga ata që janë përcaktuar në nenin 45 të këtij ligji, në faturë duhet së paku të shënojë të dhënat si në vijim:

1.1. datën e lëshimit;

1.2. datën e furnizimit;

1.3. numrin rendor që mundëson identifikimin e faturës;

1.4. numrin e regjistrimit të TVSH-së dhe numrin fiskal me të cilin personi i tatueshëm furnizon mallra ose shërbime;

1.5. emrin dhe adresën e plotë të personit të tatueshëm;

1.6. emrin e plotë, adresën e personit tjetër dhe numrin identifikues tatimor të këtij personi, siç do të definohet nga ATK-ja;

1.7. shumën totale për pagesë duke përfshirë TVSH-në;

1.8. vlerën e shitjes së mallrave apo shërbimeve pa TVSH-në, dhe ;

1.9. shumën e TVSH-së.

2. Nëse personi i tatueshëm furnizon mallra dhe shërbime me norma të ndryshme tatimore, ai duhet ta tregojë vlerën e shitjeve duke përfshirë TVSH-në ndaras për secilën normë tatimore dhe gjithashtu duhet ndaras të tregojë vlerën e TVSH-së.

3. Nëse personi i tatueshëm furnizon mallra ose shërbime për të cilat është paraparë lirimi, fatura duhet të tregojë dispozitat e këtij ligji, të cilat përcaktojnë lirimin.

4. Në çdo rast kur pranuesi i mallrave ose shërbimeve është person jo i tatueshëm, që zhvillon aktivitet ekonomik sipas nenit 4 të këtij ligji, duhet të kërkojë që personi i tatueshëm të lëshojë një faturë për të. Afati kohor për lëshimin e kësaj fature është i njëjtë sikurse afati i përcaktuar në paragrafin 4, të nenit 44 të këtij ligji.

Neni 47**Notë debiti dhe notë krediti**

1. Kur shuma e tatueshme dhe TVSH-ja në faturën tatimore duhet të korrigjohet në pajtueshmëri me nenin 41 të këtij ligji, furnizuesi duhet të lëshojë një notë debiti apo një notë krediti dhe duhet të trajtojë atë notë sikur të ishte faturë tatimore.

2. Notë debiti dhe notë krediti duhet së paku të përmbajnë informatat si në vijim:

2.1. datën e lëshimit;

2.2. numrin rendor;

2.3. referencën në faturën origjinale;

2.4. identifikimin e furnizuesit dhe të blerësit, emrin, adresën dhe numrat e tyre fiskal, dhe nëse është e aplikueshme, numrat e tyre të regjistrimit të TVSH-së;

2.5. arsyen e korrigjimit, dhe;

2.6. shumën e tatueshme të korrigjuar dhe TVSH-në e korrigjuar.

Neni 48**Fatura e borxhit të keq**

1. Fatura e borxhit të keq sikur që është referuar në nenin 43 të këtij ligji duhet të përmbajë informatat si në vijim:

1.1. datën e lëshimit;

1.2. numrin rendor;

1.3. referencën në faturën origjinale;

1.4. identifikimin e furnizuesit dhe blerësit apo borxhliut të keq, numrat e tyre fiskal dhe numrin e tyre të regjistrimit të TVSH-së nëse e posedojnë;

1.5. shumat e tatueshme dhe TVSH-në e faturave origjinale, si dhe shumat e korrigjuara të vlerës së tatueshme dhe TVSH-së.

Neni 49**Kërkesat për të siguruar fatura të thjeshtuara dhe kuponë fiskal**

1. Çdo person i cili kryen aktivitet ekonomik sipas nenit 4 të këtij ligji, do t'i lëshojë pranuesit të furnizimit si në vijim:

1.1. një faturë të thjeshtësuar sikur që është paraparë në nenin 46 të këtij ligji, ku furnizimi

e ka vlerën prej pesëqind euro (500€) apo më shumë, ose kur personi që e pranon furnizimin është i obliguar të kërkojë këtë faturë sipas paragrafit 4, të nenit 46 të këtij ligji.

1.2. Kuponët fiskal të cilët:

1.2.1 prodhohen në mënyrë automatike nga pajisjet elektronike fiskale të autorizuar duke dhënë detalet e mallrave dhe shërbimeve të furnizuara në lokale, njësi ose lokacione që janë në qasje të publikut të përgjithshëm si në tregtinë me pakicë ose në tregtinë me shumicë, ose në përgjithësi aty ku nuk duhet të lëshohet fatura në mënyrë sistematike për klientët që paguajnë me para të gatshme ose me instrumente tjera ekuivalente të pagesës;

1.2.2. përmbajtja e Kuponit fiskal përcaktohet me Ligjin përkatës për Administratën Tatimore dhe Procedurat.

1.3. informatat tatimore të prodhuara në mënyrë automatike, përfshirë qarkullimin dhe TVSH-në e paguar nga konsumatorët, të cilat në formën "online" mund t'i vihen në dispozicion ATK-së për administrimin e TVSH-së dhe tatimeve tjera që duhet të paguhet nga tatimpaguesit ose nga kategori të caktuara të tatimpaguesve.

2. Personi i tatueshëm, i cili furnizon persona të tjerë me mallra dhe shërbime për qëllime jo-afariste, i lëshon marrësit të furnizimit të njëjtat fatura dhe dëftesa të thjeshtësuara ashtu siç përmendet në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 50

Lëshimi dhe dërgimi i faturave përmes mënyrave elektronike dhe dokumenteve që shërbejnë si fatura

1. Faturat dhe dokumentet e tjera të lëshuara sipas këtij Kapitulli mund të dërgohen në letër ose varësisht se a pranon pranuesi, mund të dërgohen ose vihen në dispozicion përmes mënyrave elektronike. Autenciteti i origjinës dhe integriteti i përmbajtjes së tyre duhet të garantohet nëpërmes një nënshkrimi elektronik të avancuar ose nëpërmes shkëmbimit elektronik të të dhënave.

2. Obligimet specifike ose formalitetet që lidhen me lëshimin, dërgimin ose vënien në dispozicion të faturave ose dokumenteve të ngjashme përmes mënyrës elektronike dhe nënshkrimet elektronike të cilat janë në pajtueshmëri me aranzhimet e Bashkimit Evropian dhe rekomandimet, do të përcaktohen në aktin nënligjor të nxjerr nga Ministri i Financave.

3. Çdo dokument ose njoftim që plotëson dhe që i referohet në mënyrë specifike dhe të qartë faturës fillestare, trajtohet si faturë.

Neni 51

Dispozitat e veçanta

1. Shuma e tatueshme dhe suma e TVSH-së në faturë duhet të shprehet në euro.

2. ATK-ja mund të kërkojë që faturat ose dokumentet që shërbejnë si fatura në lidhje me furnizimet e mallrave ose shërbimeve në Kosovë, ose për vendet tjera, të përkthehen në gjuhët zyrtare të Kosovës.

3. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për të paraqitur sqarimet detale dhe obligimet në mënyrë që të respektohet implementimi i Kapitullit XV të këtij ligji. Ministri sipas aranzhimeve të Bashkimit Evropian, gjithashtu, përveç dokumenteve unike tregtare të shfrytëzuara në Kosovë, mund të imponojë dokumente të tjera, si: dokumentet e pranimi të dërgesave, fletëngarkesat, dokumentet e transportit, regjistrimet dhe shënimet detale, si regjistrat për kontratë dhe punën në proces, dhe mjete të tjera dëshmuuese lidhur me transaksionet dhe zhvendosjet e mallrave në mënyrë që të sigurohet vlerësimi dhe mbledhja e drejtë e TVSH-së.

KAPITULLI XVI

PERSONAT E OBLIGUESHËM PËR TË PAGUAR TVSH

Neni 52

Personat e obligueshëm për të paguar TVSH-në

1. Personat e obliguar për të paguar TVSH, janë:

1.1. çdo person i tatueshëm që ofron furnizim të tatueshëm të mallrave ose shërbimeve, me përjashtim kur TVSH-ja duhet të paguhet nga personi tjetër, si në rastet e referuara në nën-paragrafët 1.2 dhe 1.3 të këtij paragrafi;

1.2. çdo person i cili është regjistruar për qëllime të TVSH-së në Kosovë, të cilit i janë furnizuar mallrat dhe shërbimet nga personi i tatueshëm që nuk është i themeluar në Kosovë, nëse vendi i furnizimit konsiderohet të jetë Kosova. Kjo nuk aplikohet për shërbimet lidhur me lejimin e hyrjes në ngjarjet kulturore, artistike, sportive, shkencore, edukative ose të ngjashme, si panairët dhe ekspozitat, dhe lidhur me shërbimet ndihmëse që kanë të bëjnë me lejimin e hyrjes.

1.3. çdo person i cili është regjistruar për qëllime të TVSH-së në Kosovë, në të cilin TVSH-ja është obligim dhe për të cilin janë furnizuar mallrat nëpërmes të sistemit të shpërndarjes të referuar në paragrafin 4, të nenit 19 të këtij ligji, nëse furnizimet janë zhvilluar nga personi i tatueshëm që nuk është i vendosur brenda Kosovës;

1.4. Ministri i Financave mund të nxjerr akt nënligjor dhe të parasheh se personi i obliguar për të paguar TVSH-në është personi i tatueshëm për të cilin janë bërë cilado nga furnizimet në vijim:

1.4.1. furnizimi i punës ndërtimore, duke përfshirë riparimin, pastrimin, mirëmbajtjen, shërbimet e modifikimit dhe demolimit në lidhje me pasurinë e paluajtshme;

1.4.2. furnizimi nëse është i angazhuar personeli në aktivitetet e mbuluara me 1.4.1 të këtij paragrafi;

1.4.3. furnizimi i materialit të shfrytëzuar, materialit të shfrytëzuar i cili nuk mund të ri-shfrytëzohet në të njëjtën gjendje, mbeturinave, mbeturinave industriale dhe jo industriale, hedhurinave të riciklueshme, hedhurinave të përpunuara pjesërisht dhe mallrave dhe shërbimeve të caktuara;

1.4.4. furnizimi i mallrave të ofruara si garancion nga një person i tatueshëm për një tjetër në ekzekutim të atij garancioni;

1.4.5. furnizimi i mallrave pas pushimit të rezervimit të pronësisë së një përfituesi dhe ushtrimi i kësaj të drejte nga përfituesi;

1.4.6. furnizimi i pasurisë së paluajtshme të shitur nga borxhliu i gjykuar në procedurën e shitjes së detyruar. Ministri i Financave në aktin nënligjor të përmendur më lartë mund gjithashtu të specifikojë furnizimet tjera të mallrave dhe shërbimeve, dhe kategoritë e furnizuesve ose pranuesve për të cilët mund të zbatohen këto masa.

2. TVSH-ja duhet të jetë e pagueshme nga çdo person i cili prezanton TVSH-në në një faturë.

3. Në importime, TVSH-ja duhet të jetë e pagueshme nga çdo person ose nga personat e caktuar apo të njohur si obligues në pajtueshmëri me legjislacionin doganor në fuqi. Ministri i Financave, me akt nënligjor mund të përcaktojë kushtet që në rast të importimit të mallrave nga personat e tatueshëm ose kategoritë e caktuara të tyre, ose nga personat që janë të obliguar për të paguar TVSH-në ose kategori të caktuara të tyre, pagesa e obligimit të TVSH-së për shkak të importimit mund të shtyhet për një periudhë maksimale prej dymbëdhjetë muajsh ose nuk ka nevojë të paguhet në kohën e importimit, me kusht që të jetë e regjistruar si e tillë në deklaratën e TVSH-së, që duhet të dorëzohet në pajtueshmëri me nenin 54 të këtij ligji.

4. TVSH-ja do të jetë e pagueshme nga çdo person i cili bën që mallrat të pushojnë së përfshiri në depot doganore, depot tjera dhe aranzhimet e ngjashme.

5. Personi i tatueshëm, i cili nuk është i themeluar në Kosovë, duhet të emërojë përfaqësuesin tatimor si person të obliguar për të paguar TVSH-në, dhe për ushtrimin e të gjitha të drejtave të tij, në përjashtim për rastet e përkufizuara në nën-paragrafin 1.2 dhe nën-paragrafin 1.3., të paragrafit 1 të këtij neni, kur pranuesi është i obliguar të paguajë TVSH-në.

6. Ministri i Financave mund që, përmes aktit nënligjor, në rast të mallrave të shitura në ankande apo nga ndërmjetësuesit të sigurojë që personi, përveç personit që është i obliguar për të paguar TVSH-në, do të jetë i obliguar qoftë bashkërisht apo individualisht për të paguar TVSH-në.

KAPITULLI XVII

PERIUDHAT TATIMORE DHE DEKLARATAT E TVSH-së

Neni 53

Periudhat tatimore

1. Varësisht nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, periudha tatimore e të gjithë personave të tatueshëm duhet të jetë çdo muaj kalendarik.

2. Në rastet kur personi është:

2.1. i regjistruar për TVSH në datën e cila nuk është dita e parë e muajit kalendarik, periudha e parë tatimore për atë person duhet të fillojë në datën e regjistrimit të tij dhe do të zgjatë deri në ditën e fundit të atij muaji, dhe;

2.2. i çregjistruar për TVSH në datën e cila nuk është dita e fundit e muajit kalendarik,

periudha e fundit e tatueshme për atë person duhet të përfundojë në datën e çregjistrimit të tij, duke filluar nga dita e parë e atij muaji.

3. Likuidimi dhe bankrotimi rregullohet si vijon:

3.1. për personin e tatueshëm kundrejt të cilit është filluar procedura e likuidimit apo bankrotimit, periudha tatimore duhet të fillojë në ditën e hapjes së procedurës së likuidimit apo bankrotimit. Kjo periudhë e tatueshme duhet të përfundojë në datën e vendimit mbi përfundimin e procedurës së likuidimit apo falimentimit;

3.2. deklaratat e TVSH-së duhet të dorëzohen në baza mujore, nëse aktivitetet e biznesit vazhdojnë nga likuiduesi apo kuruesi, të cilët caktohen ose emërohen për administrimin e procedurës së likuidimit ose falimentimin në pajtueshmëri me legjislacionin në fuqi;

3.3. Ministri i Financave me akt nënligjor rregullon implementimin praktik të këtij neni. Ai mund të përcaktojë periudhën tatimore, e cila është e ndryshme nga ajo mujore dhe pagesat e avansit për periudhën e tillë për çdo kategori të personave të tatueshëm.

Neni 54

Deklaratat e TVSH-së, dorëzimi dhe pagesa

1. Një person i tatueshëm duhet të dorëzojë një deklaratë tatimore dhe të bëjë pagesën përkatëse më së voni deri në datën 20 të muajit kalendarik që pason pas fundit të secilës periudhë tatimore. Deklarata Tatimore duhet të përmbajë:

1.1. shumën e të gjitha furnizimeve të tatueshme dhe të liruara, eksportimeve dhe furnizimeve të trajtuara si eksporte, si dhe obligimin e tatimit të llogaritur në furnizimet e tatueshme të bëra nga ai gjatë periudhës;

1.2. shumën e të gjitha blerjeve dhe importeve, si dhe tatimin e zbritshëm të cilën personi ka të drejtë ta zbres për atë periudhë tatimore;

1.3. shumën e blerjeve me TVSH, e cila i ngarkohet pranuesit sikur që është referuar në nën-paragrafin 1.4., të nenit 52 të këtij ligji për periudhën tatimore;

1.4. çdo ngritje dhe zbritje në lidhje me shumën e përmendur në nën-paragrafët 1.1, 1.2, 1.3., të paragrafit 1 të këtij neni para se rezultati i çdo rregullimi të shumës së tatueshme duke u bazuar në notë debiti dhe notë krediti, rregullimet e zbritjeve të TVSH-së së zbritshme, përfshirë mallrat kapitale ose çdo rregullim si rezultat i faturës së borxhit të keq;

1.5. shumën neto të obligimit të TVSH-së që duhet t'i paguhet ATK-së ose shumën neto të tepërt për atë periudhë tatimore.

2. Forma e deklarimit dhe informatat që duhet të deklarohen, vendi ku duhet të dorëzohet deklarata si dhe vendi dhe mënyra e pagesës së obligimit të TVSH-së, duhet të specifikohen në akt nënligjor të nxjerr nga Ministri i Financave.

KAPITULLI XVIII
MBAJTJA DHE RUAJTJA E LIBRAVE TË TVSH-SË, SHËNIMEVE DHE
DOKUMENTACIONIT TJETËR

Neni 55

Kërkesa për regjistrimin e informatave, mbajtjen e shënimeve dhe sigurimin e qasjes

1. Një person i tatueshëm duhet të mbajë:

1.1. të gjitha informatat që gjenden në fatura, kuponë, notë debiti apo notë krediti ose në dokumentet tjera që shërbejnë për qëllim të njëjtë, të lëshuara nga ai. Këto informata duhet të regjistrohen në librat dhe shënimet që duhet të mbahen nga tatimpaguesi;

1.2. kopjet për çdo faturë tatimore ose faturë të borxhit të keq, notë debiti apo notë krediti dhe çdo dokumenti tjetër që shërben për të njëjtin qëllim, të lëshuar nga ai;

1.3. origjinalet e çdo fature tatimore ose fature të borxhit të keq, të notë debiti dhe notë krediti, dhe çdo dokument tjetër që shërben për qëllim të njëjtë, të lëshuar për të;

1.4. të gjitha shënimet e pagesave në para të gatshme, shënimet bankare dhe shënimet e kartelës së kreditit të cilat lidhen me çdo aktivitet ekonomik të zhvilluar nga ai;

1.5. kopjet e çdo kontrate për: çdo importim ose furnizim të mallrave dhe shërbimeve pavarësisht se a është ngarkuar TVSH-ja apo jo, dhe çdo furnizim të mallrave dhe shërbimeve të cilat janë trajtuar për qëllime të ligjit ekzistues sikurse kanë ndodhur jashtë Kosovës;

1.6. çdo dokument unik doganor ose ndonjë dokument tjetër të doganës relevant për importim, eksportim apo ndonjë aranzhim tjetër doganor.

2. Të gjitha dokumentet e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni duhet të mbahen në radhitje kronologjike, duke u harmonizuar me njëri tjetrin atëherë kur lidhen me të njëjtin moment të tatueshëm.

3. Personat e tatueshëm duhet të mbajnë kopjet e programit të TI-së, të cilat janë shfrytëzuar ose shfrytëzohen për administrimin e shënimeve të tatimit dhe të kontabilitetit, librave dhe dokumenteve tjera, dhe të sigurojnë kopjet në letër të këtyre programeve që të mundësohet leximi. Krijimi dhe ruajtja e faturave dhe të gjitha dokumenteve të tjera tatimore, librave dhe shënimeve të referuara në këtë ligj në format të përshtatshëm elektronik ose sistem të ngjashëm si mikrofilmave, mikrofisheve dhe formateve të skenuara, do të autorizohen vetëm nga Drejtori i Përgjithshëm i ATK-së pas pranimit të kërkesës me shkrim lidhur me këto nga personi i tatueshëm. Kjo kërkesë duhet të shoqërohet me përshkrim detal të sistemit dhe duhet të përmbajë evidencat e nevojshme se janë përmbushur të gjitha kërkesat lidhur me krijimin dhe ruajtjen e faturave, librave dhe mbajtjes së shënimeve.

4. Personat e tatueshëm duhet të ofrojnë qasje brenda vonesës së arsyeshme në të gjitha informatat, sikur që janë referuar në paragrafët 1, 2, 3 të këtij neni dhe në veçanti për sistemet e Teknologjisë Informative të shfrytëzuara për qëllime të tatimit dhe të kontabilitetit, si dhe të ofrojnë të gjithë asistencën teknike për leximin dhe kuptimin e sistemit të TI-së dhe programeve të referuara në paragrafin 3 të këtij neni.

5. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për implementimin e këtij neni.

Neni 56

Ruajtja e faturave, faturave të borxhit të keq, notë debitit dhe notë kreditit, faturave të thjeshtësuara, kuponëve dhe dokumenteve që shërbejnë si fatura, librave dhe shënimeve

1. Çdo person që ka të drejtën dhe obligimin e imponuar nga ky ligj, duhet të sigurohet që të ruhen kopjet e faturave, faturave të borxhit të keq, notë debitit dhe notë kreditit, faturave të thjeshtësuara, kuponëve dhe dokumenteve që shërbejnë si fatura, të lëshuara nga ai vetë ose nga klienti i tij në emrin e tij dhe për llogarinë e tij, dhe të gjitha dokumentet të cilat ai i ka pranuar, si dhe të gjitha librat dhe shënimet, regjistrat dhe të gjitha dokumentet tjera dëshmuuese të ruhen për periudhën së paku prej gjashtë (6) vitesh, e cila fillon me një janar pas vitit në të cilin ka ndodhur momenti tatimor. Përfundimisht nga ky rregull, ruajtja e dokumentacionit për pasurinë e paluajtshme duhet të vlejë periudha njëzet (20) vite. Të njëjtat rregulla vlejnë lidhur me ruajtjen elektronike të këtyre dokumenteve, librave, shënimeve dhe regjistrave.

2. Çdo person që ka të drejtën dhe obligimin e imponuar nga ky ligj, duhet të mbajë dokumentet e referuara në paragrafin 1 të këtij neni, me radhitje sipas numrit rendor. Numri rendor gjithashtu duhet të figurojë në dokumentin origjinal të lëshuar për klientin e tij.

3. Vendi i ruajtjes përcaktohet si vijon:

3.1. çdo person që ka të drejtën dhe obligimin e imponuar nga ky ligj, mund të vendosë për vendin e ruajtjes për të gjitha dokumentet e referuara në paragrafin 1 të këtij neni. Personi i tatueshëm duhet të informojë ATK-në në lidhje me vendin e ruajtjes;

3.2. ATK-ja duhet të ketë qasje në vendin e ruajtjes dhe të gjitha dokumentet gjithashtu duhet pa vonësë të vihen në dispozicion të ATK-së në vendin ku ai e ka biznesin e tij ose njësinë e tij fikse, ose në mungesë të këtij vendi, vendin ku ai e ka adresën e përhershme ose ku zakonisht banon në Kosovë, kurdo që ATK-ja i kërkon ato.

Neni 57

Periudha e ruajtjes së Librave dhe të gjitha regjistrimeve për TVSH

1. Me përjashtim nga ajo që është definuar në Ligjin për Administratën Tatimore dhe Procedurat, personi i tatueshëm duhet:

1.1. të mbajë librat e kërkuara me këtë ligj për periudhën së paku prej gjashtë (6) viteve, e cila fillon pas vitit në të cilin janë mbyllur ato libra;

1.2. të mbajë të gjitha regjistrimet dhe dokumentet tjera sikur që kërkohet me nenin 55 dhe 56 të këtij ligji, për periudhën më së paku prej gjashtë (6) viteve, respektivisht prej njëzet (20) viteve për pasurinë e paluajtshme, e cila fillon pas vitit në të cilin ka lindur detyrimi për TVSH, apo pasi që të ketë ndodhur zbritja e TVSH-së apo rregullimi i TVSH-së;

1.3 të respektojë të njëjtat rregulla lidhur me ruajtjen elektronike të këtyre librave, shënimeve dhe regjistrave.

2. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor për implementimin e këtij neni.

KAPITULLI XIX SKEMAT E VEÇANTA

Neni 58

Skemat e veçanta për agjentët e udhëtimit

1. Ministri i Financave me akt nënligjor mund të parasheh skemën e veçantë për agjentët e udhëtimit.

2. Kjo skemë e veçantë mund të zbatohet për transaksionet e zhvilluara nga agjentët e udhëtimit, të cilët punojnë me klientë në emrin e tyre dhe shfrytëzojnë furnizimet e mallrave ose shërbimeve të ofruara nga personat tjerë të tatueshëm në ofrimin e mundësive për udhëtim;

3. Aplikimi i skemës së veçantë nuk duhet të zbatohet për agjentët e udhëtimit të cilët veprojnë vetëm si ndërmjetësues dhe për të cilët nën-paragrafi 6.3., i nenit 24 të këtij ligji zbatohet për qëllime të llogaritjes së shumës së tatueshme;

4. Për qëllim të këtij neni:

4.1. operatori i udhëtimit nënkupton personin i cili vepron në emrin e tij dhe i cili organizon udhëtime për udhëtarët në formë pakoje me mjetet e veta;

4.2. agjenti i udhëtimit nënkupton personin i cili vepron si një ndërmjetësues dhe aranzhon transportimin, akomodimin dhe udhëtimet për udhëtarët;

4.3. operatorët e udhëtimit duhet të konsiderohen si agjent të udhëtimit.

5. Shërbimi i vetëm rregullohet si vijon:

5.1. transaksionet e bëra nga agjenti i udhëtimit në pajtueshmëri me kushtet e paragrafit 1 të këtij neni në lidhje me udhëtimin duhet të konsiderohen si shërbim i vetëm i furnizuar nga agjenti i udhëtimit për udhëtarin;

5.2. shërbimi i vetëm është i tatueshëm në Kosovë nëse agjenti i udhëtimit e ka vendosur biznesin e tij apo ka njësi fikse në Kosovë prej të cilit ai e zhvillon furnizimin e shërbimit;

5.3. shuma e tatueshme dhe çmimi pa TVSH lidhur me shërbimin e vetëm të ofruar nga agjenti i udhëtimit duhet të jetë marzha e agjentit të udhëtimit, e cila është diferenca ndërmjet shumës totale pa TVSH-në që duhet të paguhet nga udhëtari dhe kostoja aktuale për agjentin e udhëtimit, e furnizimeve të mallrave dhe shërbimeve të ofruara nga personat tjerë të tatueshëm, ku këto transaksione janë për përfitimin direkt të udhëtarit;

5.4. nëse transaksionet që ju kanë dhënë personit tjetër të tatueshëm nga agjenti i udhëtimit janë bërë nga ata persona jashtë Kosovës, furnizimi i bërë nga agjenti i udhëtimit duhet të konsiderohet si një aktivitet i ndërmjetëm, i liruar sipas nenit 34 të këtij ligji;

5.5. nëse transaksionet janë bërë brenda dhe jashtë Kosovës, vetëm pjesa e shërbimit të agjentit të udhëtimit që ka të bëjë me transaksionet jashtë Kosovës mund të lirohet;

5.6. TVSH-ja e ngarkuar për agjentin e udhëtimit nga personat tjerë të tatueshëm në lidhje me transaksionet të cilat janë referuar në paragrafin 3 të këtij neni dhe të cilat janë në përfitimin e drejtpërdrejtë të udhëtarit, nuk do të jenë të zbritshme ose të rimbursueshme;

Neni 59

Aranzhimet speciale të aplikueshme për mallrat e dorës së dytë, punët artistike, artikujt e koleksionistëve dhe antikitetet: Skema e marzhës së fitimit dhe aranzhimet speciale për shitjet me ankand publik

1. Ministri i Financave me akt nënligjor mund të parasheh aranzhimin special për tatuarjen e marzhës së fitimit të tregtarëve të tatueshëm lidhur me furnizimin e mallrave të dorës së dytë, punëve artistike, artikujve të koleksionistëve dhe antikiteteve, si dhe për thjeshtësimin e procedurave për mbledhjen e tatimit.

2. Për qëllim të këtij aranzhimi, tregtar i tatueshëm nënkupton çdo person të tatueshëm, në kursin e aktivitetit të tij ekonomik dhe me qëllim për rishitje, blerje ose aplikim për qëllim të biznesit të tij, apo importon mallra të dorës së dytës, punë artistike, artikuj të koleksionistëve ose antikitete, qoftë kur ai person i tatueshëm vepron për veten ose për interesin e personit tjetër, varësisht nga kontrata nën të cilën paguhet komisioni në blerje dhe shitje. Mallrat e dorës së dytë, punët artistike, artikujt e koleksionistëve, antikitetet dhe termet e tjera specifike të shfrytëzuara në skemën e veçantë si çmimi i shitjes dhe çmimi i blerjes do të definojnë në aktin nënligjor sikur që është referuar në paragrafin 1 të këtij neni.

3. Skema e marzhës aplikohet për furnizimet nga tregtari i tatueshëm i mallrave të dorës së dytë, punëve artistike, artikujve të koleksionistëve ose antikiteteve, ku këto mallra janë furnizuar për të, brenda Kosovës, nga personat si në vijim:

3.1. një person jo i tatueshëm;

3.2. personi tjetër i tatueshëm, nëse furnizimi i mallrave nga ai personi tjetër i tatueshëm është i liruar sipas neneve 27 dhe 28 të këtij ligji;

3.3. tregtari tjetër i tatueshëm, nëse TVSH-ja është zbatuar në furnizimin e mallrave nga tregtari tjetër i tatueshëm në pajtueshmëri me këtë skemë të marzhës.

4. Marzha e fitimit të tregtarit të tatueshëm duhet të jetë e barabartë me diferencën ndërmjet çmimit të shitjes të ngarkuar për mallrat nga tregtari i tatueshëm dhe çmimit të blerjes së atyre mallrave. Shuma e tatueshme në lidhje me furnizimin e mallrave të dorës së dytë, punëve artistike, artikujve të koleksionistëve dhe antikiteteve, duhet të jetë marzha e fitimit e bërë nga tregtari i tatueshëm, pa shumë të TVSH-së që lidhet me marzhën e fitimit.

5. Tregtarëve të tatueshëm duhet t'u jepet e drejta për të zgjedhur mbi aplikimin e skemës së marzhës për transaksionet si në vijim:

5.1. furnizimin e punëve artistike, artikujve të koleksionistëve dhe antikiteteve, të cilat tregtari i tatueshëm i ka importuar vetë;

5.2. furnizimin e punëve artistike të furnizuara për tregtarin e tatueshëm nga kreatorët e tyre ose trashëguesit e titullit;

5.3. nëse tregtari i tatueshëm e ushtron zgjedhjen sipas paragrafit 5 të këtij neni, suma

e tatueshme duhet të përcaktohet në pajtueshmëri me paragrafin 4 të këtij neni.

6. Në rast të importit të punëve artistike, artikujve të koleksionistëve ose antikitetëve nga vetë tregtari i tatueshëm, çmimi i blerjes që do të merret parasysht në llogaritjen e marzhës së fitimit, duhet të jetë i barabartë me shumën e tatueshme në importim, plus TVSH-në e paguar në importim.

7. Ngarkimi me TVSH, e drejta për zbritjen e TVSH-së së zbritshme në lidhje me furnizimet e mallrave të dorës së dytë, punëve artistike, artikujve të koleksionistëve ose antikitetëve që i nënshtrohen skemës së marzhës, shënimet dhe kontot që duhet të mbahen, do të specifikohen në akt nënligjor të referuar në paragrafin 1 të këtij neni.

8. Procedurat e thjeshtësuara për mbledhjen e TVSH-së:

8.1. Ministri i Financave mund të nxjerrë akt nënligjor për rregullimin e procedurave të thjeshtësuara për mbledhjen e TVSH-së për disa transaksione të caktuara ose për kategoritë e caktuara të tregtarëve të tatueshëm, në veçanti në lidhje me shumën e tatueshme të furnizimeve të mallrave që i nënshtrohet skemës së marzhës;

8.2. tregtari i tatueshëm gjithashtu mund të zgjedh për aplikimin e aranzhimeve normale të TVSH-së për çdo furnizim të mbuluar me skemën e marzhës me të drejtën për të zbritur nga TVSH-ja për të cilën është i obligueshëm, obligimin e TVSH-së apo TVSH-në e paguar në import, ose obligimin e TVSH-së së paguar në lidhje me punët artistike të furnizuara për të nga kreatori i tyre, trashëguesi i titullit të kreatorit apo nga personi i tatueshëm ndryshe nga tregtari i tatueshëm;

8.3. e drejta për të zbritur TVSH-në e zbritshme duhet të lindë në kohën kur obligimi i TVSH-së në furnizimin në lidhje me të cilin tregtari i tatueshëm zgjedh për aplikimin e aranzhimit normal të TVSH-së, duhet të bëhet e ngarkueshme.

9. Ministri i Financave mund të aplikojë dispozita të veçanta, ndryshe nga ato të parapara në paragrafin 4 të këtij neni, në lidhje me përcaktimin e shumës së tatueshme të furnizimit të mallrave të dorës së dytë, punëve artistike, artikujve të koleksionistëve ose antikitetëve, të bëra nga një organizues i shitjes me ankand publik, që vepron në emër të tij, varësisht nga kontrata nën të cilën paguhet komisioni në shitjen e këtyre mallrave me ankand publik, në emër të personave që do të përcaktohen me akt nënligjor nga Ministri i Financave.

10. Organizatorit të shitjes me ankand publik duhet t'i imponohen obligimet speciale lidhur me lëshimin e faturës apo një dokumenti në vend të faturës për blerësin, si dhe në lidhje me përmbajtjen e atyre dokumenteve.

Neni 60

Skema e normës së sheshtë për bujqit

1. Ministri i Financave me akt nënligjor mund të parasheh aplikimin e skemës së normës së sheshtë në mënyrë që të thuhet TVSH-ja e ngarkuar në blerjet e mallrave dhe shërbimeve të bëra nga bujqit, aktivitetet e të cilëve janë zhvilluar në një ndërmarrje bujqësore, të pylltarisë ose të peshkatarisë.

2. Përqindjet e kompensimit me normë të sheshtë duhet të aplikohen për bujqit të cilët e kanë të drejtën për kompensim me normë të sheshtë, për çmimet pa TVSH të mallrave dhe

shërbimeve si në vijim:

- 2.1. produktet bujqësore të furnizuara nga bujqit me normë të sheshtë për personat e tatueshëm që nuk janë mbuluar me skemën e normës së sheshtë në Kosovë;
 - 2.2. shërbimet bujqësore të furnizuara nga bujqit me normë të sheshtë për personat e tatueshëm që nuk janë të mbuluar me skemën e normës së sheshtë në Kosovë;
 - 2.3. përqindjet e kompensimit të normës së sheshtë mund të jenë të ndryshme për pylltari, për nën sektorët e ndryshëm të bujqësisë dhe peshkatarisë.
3. Kategoritë e caktuara të bujqve mund të përjashtohen nga skema e normës së sheshtë, si dhe bujqit për të cilët aplikimi i aranzhimit normal është e mundur që mos të shkaktojë vështirësi administrative.
4. Secili bujk me normë të sheshtë mund të zgjedh, varësisht nga rregullat dhe kushtet e përcaktuara nga Ministri i Financave për aranzhimet normale të TVSH-së.
5. Akti nënligjor që do të nxirret nga Ministri i Financave gjithashtu do të definojë:
- 5.1. ndërmarrjet bujqësore, pylltarisë, peshkatarisë, bujqit me normë të sheshtë, produktet bujqësore, shërbimet bujqësore, TVSH-në e zbritshme të ngarkuar, kompensimin me normë të sheshtë;
 - 5.2. përqindjet e kompensimit me normë të sheshtë, dhe;
 - 5.3. zbritjet e TVSH-së së zbritshme të ngarkuara në mallrat kapitale.
6. Për qëllim të këtij ligji:
- 6.1. Skema e normës së sheshtë për bujqit- skema e tatimit që ka për qëllim të bëjë thyerjen e Tatimit mbi Vlerën e Shtuar të ngarkuar në blerjet e mallrave dhe shërbimet e bëra nga bujqit me normë të sheshtë, duke shtuar një shumë shtesë në çmimin e furnizimeve të bëra nga këta bujq, për blerësit e tyre-personat e tatueshëm. Kjo shumë shtesë llogaritet si përqindje e çmimit dhe quhet përqindja e normës së sheshtë, e cila varion varësisht nga kategoria e aktivitetit të bujqësisë. Përqindjet e normës së sheshtë definohen duke u bazuar në të dhënat statistikore relevante makro-ekonomike, të cilat mundësojnë llogaritjen e kompensimit të TVSH-së së zbritshme në blerjet e bëra nga bujqit me normë të sheshtë.
 - 6.2. Bujku me normë të sheshtë - bujku që i nënshtrohet skemës së normës së sheshtë, siç është referuar në nenin 60 të këtij ligji.

Neni 61

Skema e veçantë për shërbimet e furnizuara në mënyrë elektronike

1. Ministri i Financave përmes aktit nënligjor mund të lejojë çdo person të tatueshëm që nuk është i vendosur në Kosovë dhe furnizon shërbime elektronike për personin jo të tatueshëm, i cili është i vendosur në Kosovë, i cili e ka adresën e tij të përhershme ose zakonisht banon në Kosovë, që të shfrytëzojë skemën speciale për të gjitha shërbimet e furnizuara në mënyrë

elektronike sikur që është paraparë në nën-paragrafin 4.8., të nenit 20 të këtij ligji dhe si është radhitur në Shtojcën II të këtij ligji.

2. Personi i tatueshëm që nuk është i vendosur në Kosovë, duhet t'i tregojë ATK-së kur ai fillon apo pushon aktivitetin e tij si person i tatueshëm, ose për ndryshimin e atij aktiviteti në atë mënyrë që ai më nuk i plotëson kushtet e nevojshme për shfrytëzimin e kësaj skeme speciale. Ai duhet të komunikojë atë informatë në mënyrë elektronike dhe do të kërkojë kuponin e leximit për atë mesazh.

3. Personi i tatueshëm, jo i vendosur në Kosovë, i cili fillon aktivitetin e tij të tatueshëm, ATK-së duhet t'i sigurojë informatat që duhet të përmbajnë detajet si në vijim:

3.1. emrin;

3.2. adresën postare;

3.3. adresat elektronike, përfshirë këtu edhe ueb faqet;

3.4. numrin tatimor kombëtar, nëse ekziston;

3.5. deklaratën që personi nuk është i identifikuar për qëllime të TVSH-së në Kosovë. Personi i tatueshëm, jo i vendosur, duhet të njoftojë ATK-në për ndonjë ndryshim në informatat e ofruara.

4. Duke ju referuar paragrafit 1, të nenit 61 të këtij ligji, Ministri i Financave me akt nënligjor do të parasheh në veçanti udhëzimet lidhur me:

4.1. regjistrimin dhe çregjistrimin;

4.2. deklaratat e TVSH-së të dorëzohet në mënyrë elektronike dhe pagesa të kryhet kur deklarata e tillë të dorëzohet në baza tremujore.

4.3. mënyrën se si mund të bëhen rimbursimet;

4.4. shënimet që duhet të mbahen për transaksionet e mbuluara me këtë skemë speciale, kohëzgjatjen e mbajtjes së shënimeve dhe si duhet të vihen në dispozicion shënimet në mënyrë elektronike me kërkesën e ATK-së.

Neni 62

Skemat e veçanta për arin e investueshëm

1. Ministri i Financave përmes aktit nënligjor për aplikimin e skemës speciale për arin e investueshëm mund të ofrojë:

2. Përkufizimet për qëllim të kësaj skeme ari i investueshëm nënkupton:

2.1. arin në formë të shufrave apo vaferëve, me peshë të pranuar nga tregjet e arit me pastërti të barabartë apo më të madhe se nëntëqind e nëntëdhjetë e pesë mijë (995.000), pavarësisht nga ajo se a është përfaqësuar me letrat me vlerë apo jo, me përjashtim për

shufrat e vogla ose vaferët me peshë më të vogël se një (1) gram;

2.2. monedhat e arit të cilat:

2.2.1. e kanë pastërtinë të barabartë ose më të lartë se nëntëqind mijë (900.000);

2.2.2. që janë prodhuar pas vitit 1800;

2.2.3. ka ose ka pasur tender ligjor në vendin e origjinës, dhe;

2.2.4. normalisht janë shitur me çmimin i cili nuk e tejkalon vlerën e hapur të tregut të arit që gjendet në monedha më shumë se tetëdhjetë përqind (80%).

Për qëllim të kësaj skeme, këto monedha nuk duhet të konsiderohen që do të shiten për interes numizmatik.

3. Lirimet për transaksionet e arit të investueshëm, ku nga TVSH duhet të lirohen si në vijim:

3.1. furnizimet dhe importimet e arit të investueshëm, duke përfshirë këtu arin e investueshëm të përfaqësuar me certifikatë për arin e alokuar apo jo të alokuar, ose të tregtuar në llogaritë e arit dhe duke përfshirë në veçanti kreditë e arit apo shkëmbimet, duke involvuar të drejtën e pronësisë ose të kërkesave në lidhje me arin e investueshëm, si dhe transaksionet që lidhen me arin e investueshëm që i përfshijnë kontratat futures dhe kontratat forward që qojnë në transferin e të drejtave të pronësisë ose kërkesës në lidhje me arin e investueshëm;

3.2. shërbimet e agjentëve, të cilët veprojnë në emër dhe për llogarinë e personit tjetër kur ndërhyjnë në furnizimet e arit të investueshëm, për klientët të cilët i përfaqësojnë;

3.3. zgjedhja për tatuarje:

3.3.1. pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 3 të këtij neni, personat e tatueshëm që prodhojnë ari të investueshëm ose përpunojnë ari tjetër në ari të investueshëm duhet ta kenë të drejtën që të zgjedhin për tatimin e arit të investueshëm, nëse e furnizojnë atë për personin tjetër të tatueshëm,

3.3.2. personat e tatueshëm, të cilët në tregtinë e tyre normalisht furnizojnë ari për personat tjerë të tatueshëm për qëllime industriale gjithashtu duhet të kenë të drejtën për të zgjedhur për tatim të arit të investueshëm nga nën-paragrafi 2.1 i këtij neni. Mundësia e kësaj zgjedhje mund të jetë e kufizuar;

3.3.3. nëse furnizuesi nga nën-paragrafët 3.3.1 dhe 3.3.2 të këtij neni vendos të zgjedh për tatuarje, agjenti që zhvillon shërbimet e referuara në nën-paragrafin 3.3.2 të këtij neni gjithashtu e kanë të drejtën që të zgjedhin për tatuarje.

4. Të drejtat dhe obligimet speciale për tregtarët e arit të investueshëm:

4.1. kur furnizimi vijues i arit të investueshëm lirohet sipas këtij neni, personi i tatueshëm ka të drejtën të zbres si në vijim:

4.1.1. obligimi i TVSH-së ose TVSH e paguar në lidhje me arin e investueshëm të furnizuar për të, nga personi i cili ka zgjedh për tatuarje në pajtueshmëri me paragrafin 3 të këtij neni;

4.1.2. obligimi i TVSH-së ose TVSH e paguar në lidhje me furnizimet që janë bërë për të ose një importim i arit ndryshe nga ari i investueshëm i bërë nga ai, i cili më pas transformohet nga ai ose në llogari të tij në ari të investueshëm;

4.1.3. obligimi i TVSH-së ose TVSH e paguar për shërbimet e furnizuara për të që përbëhen nga ndryshimi i formës, peshës ose pastërtisë së arit, përfshirë dhe arin e investueshëm.

4.2. personi i tatueshëm, i cili prodhon arin e investueshëm ose e transformon arin në ari të investueshëm mund ta zbres obligimin e TVSH-së dhe TVSH-në e paguar nga ai për furnizimin ose importimin e mallrave, ose shërbimeve të lidhura me prodhimin ose transformimin e këtij ari nëse furnizimi pasues i arit të liruar sipas kësaj skeme është tatuar.

5. Obligimet e veçanta për personat e tatueshëm që tregtojnë dhe përpunojnë arin e investueshëm. Personat e tatueshëm duhet të mbajnë regjistrime mbi transaksionet e arit të investueshëm dhe të mbajnë dokumentacionin për dhjetë (10) vite, përjashtimisht nga Ligji përkatës për Administratën Tatimore dhe Procedurat pas fundit të vitit të cilit i referohet ai dokument.

Neni 63

E drejta e ankesës

Procedurat për kontestimin e vendimit të bërë nga autoritetet tatimore në administrimin e Tatimit të Vlerës së Shtuar, duhet të zbatohet në përputhje me procedurat e parapara me Ligjin përkatës për Administratën Tatimore dhe Procedurat.

KAPITULLI XX

DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 64

Autoritetet Tatimore

1. ATK do të ketë përgjegjësinë e veçantë që të administrojë TVSH-në.

2. Dogana e Kosovës në emër të ATK-së duhet të vlerësojë, ngarkojë dhe të bëjë mbledhjen e TVSH-së në importe, eksporte dhe në lidhje me aranzhimet tjera doganore, si dhe do të ndërmarrë funksione të tjera lidhur me administrimin e TVSH-së nëse kjo do të kërkohej.

Neni 65

Zbatimi

1. Ministri i Financave nxjerr akt nënligjor të kërkuar dhe të referuar në këtë ligj brenda periudhës një (1) vjeçare, duke filluar nga data e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

2. Drejtori mund të lëshojë shpjegime publike në pajtueshmëri me ligjin përkatës për Administratën Tatimore dhe Procedurat, duke ofruar komente dhe sqarime plotësuese për administrimin e këtij ligji.

Neni 66

Dispozitat shfuqizuese

1. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet Ligji nr. 03/L-146 për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar, miratuar nga Kuvendi më 29 dhjetor 2009 dhe publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës nr. 65, më 5 shkurt 2010, Ligji nr. 03/L-197 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 03/L-146 për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar, miratuar nga Kuvendi, më 15 prill 2010 dhe publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës nr. 69, më 20 maj 2010 dhe Ligji nr. 03/L-04/L-108 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 03/L-146 për Tatimin mbi Vlerën Shtuar, i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr. 03/L-197, miratuar nga Kuvendi më 3 maj 2012 dhe publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës nr. 14, më 1 qershor 2012.

2. Përjashtimisht nga paragrafi 1, dispozitat e legjislacionit të shfuqizuar nga paragrafi 1 i këtij neni do të vazhdojnë të zbatohen nga ATK-ja në shqyrtimin e çështjeve tatimore që u takojnë periudhave deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji.

Neni 67

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi më 1 shtator 2015.

Ligji Nr. 05/L -037
22 korrik 2015

Ligji shpallet në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës, duke u bazuar në nenin 80 paragrafi 5 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

LIGJI Nr. 05/L -037

PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR

SHTOJCA I

LISTA E AKTIVITETEVE TË REFERUARA NË PARAGRAFIN 2 TË NENIT 5:

1. Shërbimet telekomunikuese;
2. Furnizimi i ujit, gazit, energjisë elektrike dhe energjisë termale;
3. Transporti i mallrave;
4. Shërbimet e porteve dhe aeroporteve;
5. Transporti i pasagjerëve;
6. Furnizimi i mallrave të reja të prodhuara për shitje;
7. Transaksionet lidhur me prodhimet bujqësore, të bëra nga agjencionet e intervenimit bujqësor sipas Rregullores mbi organizimin e përgjithshëm të tregut në këto produkte;
8. Organizimi i panaireve tregtare dhe ekspozitave;
9. Magazinimi;
10. Aktivitetet e organeve të publicitetit komercial;
11. Aktivitetet e agjentëve të udhëtimit;
12. Funksionimi i shitoreve nga ndërmarrjet me qëllim ekskluziv për t'i furnizuar punonjësit e tyre, kooperativave dhe mensave industriale dhe institucioneve të ngjashme;
13. Aktivitetet e zhvilluara nga organet e radios dhe televizionit nëse këto nuk janë të liruara sipas nën-paragrafit 1.16 të nenit 27.
14. Furnizimi me shërbime të kanalizimit, mbledhjes së mbeturinave dhe dheut për një kundërshtpërbllim nga ana e organeve komunale ose publike.

SHTOJCA II

LISTA TREGUESE E SHËRBIMEVE TË FURNIZUARA NË MËNYRË ELEKTRONIKE TË PARAPARA NË NENIN 20, PARAGRAFI 4, NËNPARAGRAFI 4.8, DHE NËNPARAGRAFI 4.9.11.

1. Furnizimi i websiteve, web-hosting, mirëmbajtja në largësi e programeve dhe pajisjeve;

2. furnizimi i software-it dhe freskimi i tij;
3. furnizimi i figurës, tekstit dhe informatave, dhe vënia në dispozicion e bazës së shënimeve;
4. furnizimi i muzikës, filmave dhe lojërave, duke përfshirë lojërat shpërblyese dhe lojërat e bixhozit, ngjarjeve politike, kulturore, artistike, sportive, shkencore dhe emisioneve zbavitëse;
5. furnizimi i mësimi nga largësia.

SHTOJCA III

LISTA E FURNIZIMEVE TË MALLRAVE DHE SHËRBIMEVE PËR TË CILAT MUND TË ZBATOHEN NORMAT E ULURA SIPAS PARAGRAFIT 3 TË NENIT 26:

Lista e kufizuar e artikujve që mund t'i nënshtrohen normës së ulur të TVSH-së

1. Gjërat ushqimore për konsum të njeriut dhe konsum të shtazëve; kafshët e gjalla, farat, bimët dhe përbërësit për qëllim të shfrytëzimit në përgatitjen e gjërave ushqimore, produktet që normalisht shfrytëzohen për të plotësuar gjërat ushqimore ose si zëvendësim për gjërat ushqimore;
2. Furnizimi me ujë të ambalazhuar;
3. Sojat dhe prodhimet me qëllim për konsumim njerëzor e që përmbajnë së paku 25% sojë dhe ekstrakteve të sojave;
4. Sheqeri i rafinuar dhe i parafinuar, përfshirë sheqerin pluhur me qëllim për konsumim njerëzor;
5. Perimet e papërpunuara dhe të përpunuara, të ngrira apo në konserva, me qëllim për konsumim njerëzor, përfshirë patatet dhe produktet e patateve, domatet dhe produktet e domateve, dhe perimet e ngjashme dhe produktet e tyre që përfshijnë së paku pesëdhjetë përqind (50%) të perimeve në produkt;
6. Peshqit, të ngrirë, të freskët dhe të konservuar - me qëllim për konsumim njerëzor;
7. Mishi, përfshirë mishin e lopës, pulës, qengjit dhe derit dhe produkteve të tyre me qëllim për konsumim njerëzor, përderisa prodhimi përkatës përmban minimum pesëdhjetë përqind (50%) të mishit në produkt;
8. Pijet, përjashtuar pijet alkoolike dhe të gazuara, me qëllim për konsumim njerëzor;
9. Pemët dhe produktet e pemëve me qëllim për konsumim njerëzor përderisa produkti i pemës përmban minimum pesëdhjetë përqind (50%) të pemës apo pemëve.
10. Transporti i pasagjerëve dhe valigjeve shoqëruese;
11. Leja për hyrje në shfaqje, teatër, cirqe, panairë, parqet për zbavitje, koncerte, muze, kopshte zoologjike, kinema, ekspozita dhe ngjarje të ngjashme kulturore dhe shërbimet;

12. Furnizimi i shërbimeve nga shkrimtarët, kompozitorët dhe artistët ose të drejtat pronësore lidhur me to;
13. Furnizimi, ndërtimi, renovimi dhe ndryshimi i banimit, si pjesë e politikave sociale;
14. Furnizimi i mallrave dhe shërbimeve të llojit që normalisht janë për qëllim në prodhimtarinë bujqësor, mirëpo, duke përjashtuar mallrat kapitale si makineritë ose ndërtesat;
15. Akomodimi i ofruar në hotele dhe institucione të ngjashme duke përfshirë ofrimin e akomodimit të pushimit dhe dhënien e hapësirave për kamping dhe karvanë;
16. Hyrja në ngjarjet sportive;
17. Shfrytëzimi i rekuizitave sportive;
18. Furnizimi i mallrave dhe shërbimeve nga organizatat e njohura që i kushtohen mirëqenies sociale që nuk janë të liruara sipas këtij ligji;
19. Furnizimi i shërbimeve nga ndërmarrësit e shërbimeve të varrimit dhe kremacionit dhe furnizimi i mallrave të lidhura me këto;
20. Ofrimi i kujdesit mjekësor dhe dentar dhe trajtimi termal derisa këto shërbime nuk janë të liruara sipas këtij ligji;

SHTOJCA IV

PRODUKTET BUJQËSORE

Përshkrimi	Kodi
Gjedhe të gjalla, kafshë të mbarsuara prej racës së pastër Derra të gjallë, kafshë të mbarsuara prej racës së pastër. Dele të gjalla, kafshë të mbarsuara prej racës së pastër Dhi të gjalla, kafshë të mbarsuara prej racës së pastër.	0102 10 0103 1000 0104 1010 0104 2010
Shpezë të gjalla, d.m.th. shpezë të llojit të gjelit shtëpiak, rosa, pata, gjela deti dhe pula afrikane, që nuk peshojnë më shumë se 185 gr.	0105 11 deri 0105 19
Drunj të gjallë dhe bimë të tjera; bulba, rrënjë dhe të ngjashme, ashtu siç janë përshkruar në titujt e shënuar në kolonën vijuese. Patate, farë Qepë, tuba	0601 dhe 0602 0701 1000 0703 1011
Speltë për mbjellje Grurë i zakonshëm dhe përzierje thekre e gruri Thekër, farë Elb, farë Tërshërë, farë Misër, farë	1001 9010 1001 9091 ex 1002 0000 1003 0010 ex 1004 0000 1005 10
Sojë për mbjellje Fara luledielli për mbjellje Fara, pemë dhe spore, lloji që përdoret për mbjellje	1201 0010 1206 0010 1209
Mbetjet dhe mbeturinat nga industritë ushqimore, ashtu siç janë përshkruar në titujt e shënuar në kolonën vijuese. Preparatet që përdoren për ushqimin e kafshëve (përveç ushqimit të qenve dhe macave në shitje me pakicë)	2301 deri 2308 2309 90
Plehra, ashtu siç janë përshkruar në titujt e kapitullit të shënuar në kolonën vijuese .	Kapitulli 31
Fungicide, Herbicide, produkte kundër mbirjes dhe rregullatorë për rritjen e bimëve Rodenticide Tharëse për produkte bujqësore.	3808 20 3808 30 3808 9010 8419 3100
Pajisje mekanike (dore apo jo) për projektim, shpërndarje ose spërkatje të tretësirave apo pluhurave, bujqësore ose hortikulturore.	8424 8110 deri 8424 8199
Ngritës dhe Transportues pneumatik të disenjuar Veçanërisht për përdorim në bujqësi	8428 2030

Ngarkues të disenjuar veçanërisht për përdorim në bujqësi.	8428 9071 dhe 8428 9079
Makineri bujqësore, hortikulturore ose pyjore për përgatitjen e tokës apo për kultivimin e saj; rul për livadhe dhe fusha sporti.	8432
Makineri për korrije dhe shirje, duke përfshirë edhe presat për ambalazhim të tagjisë dhe kashtës; makina kositëse për barë dhe sane (përveç makinave kositëse për fusha, parqe ose fusha sportive); makina për pastrim, seleksionim ose klasifikim të vezëve, pemëve apo produkteve të tjera bujqësore, përveç makinerisë në titullin 8437.	8433 20 deri 8433 90
Makineri për mjelje dhe makineri për Bulmetore.	8434
Makina të tjera bujqësore, hortikulturore, pyjore, për mbajtjen e shpezëve apo të bletëve, duke përfshirë edhe mbirjen e bimëve të pajisura me aparate mekanike apo termale; inkubatorë për shpeztari dhe vezë.	8436
Traktorë të komanduar me këmbë.	8701 1000
Traktorë bujqësorë (me përjashtim të traktorëve të komanduar me këmbë) dhe traktorë për pyje me rrota.	8701 9011 deri 8701 9050